

ВІСНИК *української громади в Хорватії* **VJESNIK** *ukrajinske zajednice u Hrvatskoj*

Номер 53, 1/2018.

Broj 53, 1/2018.

UKRAJINSKA ZAJEDNICA REPUBLIKE HRVATSKE

UKRAJINSKA ZAJEDNICA
GRADA ZAGREBA

KPD UKRAJINACA "KARPATI"
LIPOVLJANI

Izdavač: **Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske**
Видавець: **Українська громада Республіки Хорватія**
Kardinala Alojzija Stepinca 45, 32 000 Vukovar
Tel: 032/493-224 ; Fax: 032/493-224
e-mail: ukrajinskazajednica.hr@gmail.com
MB: 2331748 ; OIB: 35971824466
Žiro račun: **PBZ HR4823400091110579040**
Uredništvo Vjesnika: **Svetog Roka 53A, 31 000 Osijek**
Tel: 098/ 1933-288 ; e-mail: vjesnikuz@gmail.com ; ISSN 1847-327X
"Vjesnik" je dvomjesečnik, izlazi šest puta godišnje
Naklada: **1000 primjeraka**
Tisak: **Grafika d.o.o., Strossmayerova 295, 31 000 Osijek**

За видавця: **Михайло Семенюк**
За издавача: **Mihajlo Semenjuk**
Головний редактор: **Оксана Мартинюк**
Glavni urednik: **Oksana Martinjuk**
Редакція: **Борис Гралюк, Микола Застрижний, Іван Семенюк, Віктор Камінський, Славко Бурда, Олеся Беч**
Uredništvo: **Boris Graljuk, Nikola Zastrižni, Ivan Semenjuk, Viktor Kaminskyj, Slavko Burda, Olesja Beč**
Лектор хорватської мови: **Нівес Романек**
Lektor hrvatskog jezika: **Nives Romanjek**
Дизайн та комп'ютерна верстка: **Назар Стурко**
Dizajn i kompjuterski prijelom: **Nazar Sturko**

ЗМІСТ - SADRŽAJ

НОВИНИ З ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ РЕСПУБЛІКИ ХОРВАТІЯ

NOVOSTI IZ DJELATNOSTI UKRAJINSKE ZAJEDNICE REPUBLIKE HRVATSKE

- 4 Održana 77. sjednica Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske.
- 4 Ministar obrane Ukrajine Stepan Poltorak s izaslanstvom boravio u službenoj posjeti Republici Hrvatskoj i Ministarstvu obrane RH. *Slavko Burda*
- 5 Susret predsjednika Vlade RH Andreja Plenkovića i predsjednika Ukrajine Petra Porošenka u Davosu. *Slavko Burda*
- 6 Službena posjeta ukrajinske delegacije Republici Hrvatskoj. *Slavko Burda*
- 6 Simpozij o reakciji ukrajinske dijasporе na rusku agresiju u Ukrajini. *Slavko Burda*
- 7 Održana Izborna skupština Hrvatsko-ukrajinskog društva. *Slavko Burda*
- 8 Народний артист України Мар'ян Гаденко планує відвідати Хорватію. *Ольга Камінська*
- 9 Narodni umjetnik Ukrajine Marjan Hadenko planira posjetiti Hrvatsku. *Marta Martinčić*
- 10 Knjiga o Bukovini. *Matija Žagar*
- 11 Godišnja izvještajna skupština UKPD "Kobzar" - Zagreb. *Slavko Burda*
- 12 Predstavljamo mlade ukrajiniste. Kako je Ljubomir Ćuzar postao moralni autoritet nacije. *Aleksandra Vračević*
- 14 Представляємо молодих українців. Життєвий та творчий шлях Лесі Українки. *Христина Барач*
- 15 Uloga iz dramske poeme Lesje Ukrajinke "Boljarka". *Kristina Barać*
- 15 Susreti i kulturna događanja u organizaciji Koordinacije vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba. *Slavko Burda*
- 16 Dani otvorenih vrata Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. *Slavko Burda*
- 16 "Дерево посади - Адіцу підмолоди". *Тетяна Рамач*
- 17 Susret s ukrajinskim književnikom Andrijem Ljubkom. *Maja Širić*
- 17 Održana godišnja Izvještajna skupština KPD Ukrajinaca "Karpati" Lipovljani. *Ivan Semenjuk*
- 18 У Вуковарі проведені Річні звітні збори УКПТ ім. Івана Франка. *Тетяна Рамач*
- 19 Veličanstveni Koncert božićnih pjesama u Zagrebačkoj katedrali. *Ivan Semenjuk*
- 20 Usvojeni Operativni programi Vlade Republike Hrvatske za nacionalne manjine za razdoblje od 2017. do 2020. godine. *Slavko Burda*
- 21 ЗУСТРІЧ МОЛОДІ В ПРНЯВОРІ. с. Еммануїла Вішка ЧСВВ

VIJESTI O UKRAJINI

- 22 SAD: Donjecka i Luganska Narodna Republika moraju nestati.

ДІЯЛЬНІСТЬ НАШИХ ТОВАРИСТВ - DJELATNOST NAŠIH DRUŠTAVA

- 23 Božićni koncert u grkokatoličkoj crkvi Preobraženja Gospodnjeg u Jastrebarskom. *Ivan Semenjuk*
- 23 U Osijeku održan niz kreativnih radionica. *Olesja Martinjuk*
- 24 "UKRAJINSKI BAL 2018." U SLAVONSKOM BRODU. *Jasna Bek*
- 25 Anita Nađ, najmlađa voditeljica zbora UKPD "Ivan Franko" Vukovar. *Sunčica Beč*
- 25 Вечір коляди в Прняворі. с. Еммануїла Вішка ЧСВВ
- 26 U Šumeću održani XIII. susreti Ukrajinaca Republike Hrvatske. *Petar Varoščić*
- 26 "Puščennja" u Petrovcima. *Sunčica Beč*
- 27 U Lipovljanima održana tradicionalna "Ukrajinska večer - bal". *Ivan Semenjuk*
- 27 Prvi nastupi 2018. godine UKPD-a "Taras Ševčenko" iz Kaniže. *Lidija Has*
- 28 U Kaniži održan tradicionalni "Božićni koncert". *Lidija Has*
- 28 Zajednički Božićni koncert lipovljanskih udruga. *Ivan Semenjuk*

НЕПОЗНАТО О ПОЗНАТОМ

- 29 Spomenik ljubavi u Kyjivu. *Lana Domankušić i Andrej Has*
- 30 Вербна неділя. *Олекса Воропаї*
- 31 Веснянки. Гаївки. "Vesnjanke" - ukrajinske proljetne pjesme. Hajivke - vrsta "Vjesnjanke", uskrсне pjesme. *Olesja Martinjuk*

Održana 77. sjednica Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske

Dana 25. siječnja 2018. održana je 77. sjednica Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske. Na temelju članka 36. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, Savjet za nacionalne manjine jednoglasno je donio Program rada za 2018. godinu.

Nadalje, jednoglasno je usvojen Poslovnik o radu Povjerenstva za raspodjelu sredstava udrugama i ustanovama nacionalnih manjina za ostvarivanje programa kulturne autonomije iz područ-

ja informiranja i izdavaštva, kulturnog amaterizma i manifestacija, programa koji proizlaze iz bilateralnih sporazuma i ugovora te programa kojima se stvaraju pretpostavke za ostvarivanje kulturne autonomije.

Udruge i ustanove 19 nacionalnih manjina aplicirale su na sredstva za ostvarivanje kulturne autonomije nacionalnih manjina. Za to se u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2018. godinu izdvaja 32.400.000,00 kuna, a zatraženo

je 52.434.525,26 kuna. Savjet je utvrdio da se na Javni poziv za 2018. godinu prijavilo ukupno 106 udruga i ustanova nacionalnih manjina odnosno 226 njihovih podružnica s predloženih 1 080 programa.

Na temelju članka 33. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, Savjet je jednoglasno dao suglasnost Koordinaciji županijskih vijeća, Vijeća Grada Zagreba i predstavnika za županije bošnjačke nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj na Odluku o grbu i zastavi bošnjačke nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj.

Vezano uz potkapacitiranost u broju službenika i prostoru za rad Stručne službe Savjeta, a u skladu s člankom 36. Ustavnog zakona koji propisuje da Vlada osniva Stručnu službu Savjeta i određuje okvirni broj njenih službenika, Savjet je usvojio Zaključak da će Vladi Republike Hrvatske uputiti dopis kojim će predložiti pokretanje postupka izmjene Uredbe o Stručnoj službi Savjeta za nacionalne manjine, a kojom bi se povećao broj službenika te osiguranje dodatnih poslovnih prostorija za rad i čuvanje arhivskog i registraturnoga gradiva.

www.nacionalne-manjine.info, 25. siječanj 2018.

Ministar obrane Ukrajine Stepan Poltorak s izaslanstvom boravio u službenoj posjeti Republici Hrvatskoj i Ministarstvu obrane RH

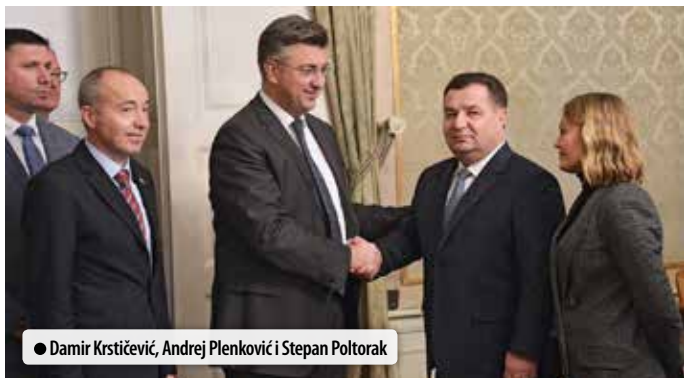
● Stepan Poltorak i Damir Krstičević

Potpredsjednik Vlade i ministar obrane RH Damir Krstičević susreo se u utorak, 16. siječnja 2018. godine u Ministarstvu obrane RH s ministrom obrane Ukrajine generalom zborom Stepanom Poltorakom.

U službenim izvješćima ministarstva obrane RH i Ukrajine navodi se da su prilikom susreta ministri razmijenili mišljenja o mogućnostima proširenja bilateralne obrambene suradnje, posebno u području vojno-tehničke suradnje, suradnje obrambenih industrija te području izobrazbe i obuke.

Osim navedenog, ministri Hrvatske i Ukrajine, Damir Krstičević i Stepan Poltorak raspravljali su o globalnoj i regionalnoj sigurnosnoj situaciji te odnosu Ukrajine i NATO-a. Ministar Damir Krstičević istaknuo je kako situacija u Ukrajini ne smije izaći iz fokusa međunarodne zajednice te kako Hrvatska nastavlja podržavati ukrajinsko pravo izbora vanjsko-političkih opcija. "Republika Hrvatska podupire euroatlantski put Ukrajine i teritorijalni integritet Ukrajine u jačanju i transformaciji obrambenog i sigurnosnog sektora kroz prijenos

vlastitih iskustava" naglasio je ministar Krstičević. Ukrajinski ministar Stepan Poltorak izrazio je zadovoljstvo posjetom Hrvatskoj te susretom s ministrom Krstičevićem, izrazivši spremnost za daljnje istraživanje suradnje na obostranu korist. U nastavku je između ostaloga posebno istaknuo kako Hrvatska i Ukrajina imaju dosta toga zajedničkoga, od izazova s kojima smo u prošlosti bili suočeni, posebno što se tiče izazova s kojima je Ukrajina bila suočena 2014. godine. Hrvatsko iskustvo u povratu svog teritorijalnog integriteta, kao i transformacija

● Damir Krstičević, Andrej Plenković i Stepan Poltorak

● Stepan Poltorak s pripadnicima ukrajinske nacionalne manjine RH

i moderniziranje Oružanih snaga Republike Hrvatske od velikog su značaja za Ukrajinu.

Nakon sastanka hrvatskog i ukrajinskog izaslanstva, ministri su obišli taktičko-tehnički zbor vojnog naoružanja i opreme na kojem su nekoliko hrvatskih tvrtki predstavile svoje proizvode. Ujedno su u Spomen-parku kod spomenika "Glas hrvatske žrtve - Zid boli" na Gradskom groblju Mirogoj položili zajednički vijenac i zapalili svijeće.

U sklopu službenog posjeta Republici Hrvatskoj ukrajinski ministar obrane Stepan Poltorak s izaslanstvom

susreo se i s predsjednikom Vlade RH Andrejom Plenkovićem te s predsjednikom saborskog Odbora za obranu Igorom Dragovanom.

Ministri obrane Hrvatske i Ukrajine, Damir Krstičević i Stepan Poltorak su istoga dana u popodnevним satima položili zajednički vijenac i zapalili svijeće kod spomenika najvećem sinu ukrajinskog naroda Tarasu Ševčenku. Kod spomenika Tarasu Ševčenku ministri su se susreli i zadržali u kraćem razgovoru s predstavnicima ukrajinske nacionalne manjine Grada Zagreba.

Razgovor i susret s ministrom obrane

Ukrajine Stepanom Poltorakom nastavljen je na zajedničkom druženju i prijemu u Veleposlanstvu Ukrajine u RH. Nakon prigodnih riječi dobrodošlice otpravnika poslova Ukrajine u RH Jaroslava Simonova, ministar obrane Ukrajine Stepan Poltorak je uputio riječi zahvalnosti svima nazočnima, a iskoristio je i priliku uručiti odlikovanja od strane Ministarstva obrane Ukrajine najzaslužnijim osobama iz Hrvatske na pruženoj humanitarnoj pomoći i svekolikoj suradnji u ovim veoma teškim trenutcima za Ukrajinu.

Slavko Burda

Susret predsjednika Vlade RH Andreja Plenkovića i predsjednika Ukrajine Petra Porošenka u Davosu

● Predsjednik Vlade RH, Andrej Plenković i predsjednik Ukrajine, Petro Porošenko

Na godišnjem sastanku Svjetskog gospodarskog foruma u Davosu, premijer Andrej Plenković se 20. siječnja 2018. godine sastao s predsjednikom Ukrajine Petrom Porošenk. Osim bilateralne suradnje tema sastanka je bila i situacija u Ukrajini i naponi za mirnu reintegraciju i približavanje Europskoj uniji.

U nastavku, na ukrajinskom jeziku što je zapisano i objavljeno o susretu predsjednika Petra Porošenka s hrvatskim premijerom Andrejom Plenkovićem, u petak, 20. siječnja 2018. godine za vrijeme godišnjeg skupa WEF-a u poznatom švicarskom zimovalištu, u Davosu, na

portalu predsjednika Ukrajine:

"Під час візиту до Давосу для участі у Щорічному засіданні ВЕФ Президент України Петро Порошенко провів зустріч із Прем'єр-міністром Республіки Хорватія Андреем Пленковичем. Президент України висловив вдячність Прем'єр-міністру Хорватії за послідовну підтримку територіальної цілісності та суверенітету України, а також за активну політичну, гуманітарну і експертну допомогу, яку Загреб надає нашій країні на двосторонньому рівні. Глава держави подякував Андрею Пленковичу за співавторство Хорватії

Резолюції ГА ООН "Становище у галузі прав людини в Автономній Республіці Крим та м. Севастополь (Україна)", яка була прийнята Генеральною Асамблеєю ООН в грудні 2017 року. Президент України та Прем'єр-міністр Хорватії висловили задоволення започаткуванням практичної діяльності двосторонньої робочої групи з вивчення унікального досвіду Хорватії в мирній реінтеграції тимчасово окупованих територій. Під час зустрічі було також обговорено перспективи участі України в енергетичних проектах, які реалізуються в Хорватії та спрямовані на зміцнення енергетичної безпеки Європи."

Svjetski gospodarski forum, neprofitna organizacija osnovana 1971. godine sa sjedištem u Ženevi, ove godine u središtu interesa godišnjeg sastanka ima pitanje populizma na koje će političari, ekonomisti, znanstvenici, umjetnici i aktivisti pokušati dati odgovor iz različitih aspekata. Gotovo 300 političkih čelnika iz 70 zemalja i oko tisuću čelnika velikih kompanija raspravlja o tome od utorka do petka u Davosu, kao i poticanju gospodarskog rasta, socijalnoj inkluziji i širenju automatizacije u industriji što dovodi do ukidanja radnih mjesta.

Slavko Burda

Službena posjeta ukrajinske delegacije Republici Hrvatskoj

● Svitlana Zališčuk i Andrej Plenković

Sciljem izučavanja hrvatskoga zakonodavstva u području razminiranja u Hrvatskoj i Zagrebu je krajem siječnja boravila skupina zastupnika Vrhovne Rade Ukrajine i predstavnika ukrajinskih ministarstava i ureda. Posjeta je organizirana uz podršku misije Organizacije za europsku sigurnost i suradnju u Ukrajini i Veleposlanstva Ukrajine u Republici Hrvatskoj.

Delegacija Ukrajine koju je predvodila Svitlana Zališčuk, predsjednica Pododbora po pitanju euroatlantske suradnje i eurointegracije Odbora inozemnih poslova, imala je susret s premijerom Andrejom Plenkovićem, a potom i niz drugih susreta u Ministarstvu obrane Republike Hrvatske. Delegacija je posjetila i sjedište Hrvatskog Centra za razminiranje u Sisku.

Slavko Burda

U nastavku je prilog koji je objavljen 5. veljače 2018. godine na web-portalu Vrhovne rade Ukrajine

Голова підкомітету з питань євроатлантичного співробітництва та євроінтеграції Комітету у закордонних справах Світлана Заліщук: “В Україні потрібно оперативно ухвалити закон про гуманітарне розмінування”

За підтримки ОБСЄ відбувся візит до Хорватії урядово-парламентської делегації України у складі народних депутатів, представників Міністерства оборони, Міністерства з питань тимчасово окупованих територій, Державної служби з надзвичайних ситуацій, представників дипломатичних установ з метою вивчення досвіду розмінування.

За результатами візиту голова підкомітету з питань євроатлантичного співробітництва та євроінтеграції Комітету у закордонних справах Світлана Заліщук заявила: “Україна має оперативно ухвалити закон щодо гуманітарного розмінування, яке дасть змогу імплементувати міжнародні стандарти в українське законодавство”. При цьому вона зауважила, що “досвід Хорватії свідчить, що розмінування може тривати понад 20 років після завершення конфлікту, з огляду на масштаби забруднених територій”.

Під час візиту українські парламентарії переконалися, що Хорватія може слугувати прикладом ефективного правового врегулювання процесу розмінування, а також міжвідомчої координації. Одним з найбільших досягнень у царині розмінування є створення Хорватського центру

розмінування, який виконує функції з координації та контролю протимінної діяльності, а також сприяє налагодженню ефективного міжнародного співробітництва.

“Розмінування - це також питання мільярдів доларів з бюджету України та від донорів. Тому інструменти парламентського та громадського контролю за інфраструктурою розмінування будуть ключовими”, - підкреслила Світлана Заліщук.

У ході візиту Світлана Заліщук провела зустріч з Прем'єр-міністром Хорватії, а також разом з колегами взяла участь у низці зустрічей. Українська делегація обмінялася досвідом з представниками Міністерства оборони Хорватії, відвідала Штаб-квартиру Хорватського центру протимінної діяльності, ознайомилася з проектами розмінування біля м. Сісак та роботою тестового полігону.

Результатом візиту стало формулювання рекомендацій для України щодо питання правового регулювання протимінної діяльності, зокрема щодо створення закону, який забезпечить вищу якість та ефективність розмінування.

<http://portal.rada.gov.ua/news/Novyny/154267.html>

Simpozij o reakciji ukrajinske dijaspora na rusku agresiju u Ukrajini

UKnjižnici “Bogdana Ogrizovića” u Zagrebu, 14. prosinca 2017. godine u organizaciji

Kluba studenata ukrajinistike održan je Simpozij o reakciji ukrajinske dijaspora na rusku agresiju u Ukrajini. U

simpoziju su sudjelovali:

- Jaroslav Simonov, otpravnik poslova Ukrajine u Republici Hrvat-

skoj, kao uvodničar u temu;

- Maksym Kyiak, istraživač Centra strategijskih komunikacija NATO-a, suosnivač Global Ukraine s temom "Uloga i utjecaj ukrajinske dijasporae nakon aneksije Krima i tijekom ruske agresije u Donbasu";

- Viktor Filima, predstavnik Ukrajinske nacionalne manjine Grada Zagreba s temom: "Reakcija ukrajinske manjine Grada Zagreba na rusku agresiju u Ukrajini";

- Đuro Vidmarović, predsjednik Društva hrvatskih književnika i predsjednik Hrvatsko-ukrajinskog društva s temom: "Recepcija hrvatskih medija na događaje Majdana";

- Slavko Burda, predsjednik UKPD "Kobzar" - Zagreb i zamjenik predsjednika Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske s temom: "Odgovor ukrajinske dijasporae na događaje Majdana".

Voditelji programa su bili studenti Elizabeth Myhalkovska i Kristijan Dobroslav Zuzija.

Slavko Burda

Održana Izborna skupština Hrvatsko-ukrajinskog društva

U prostorijama Društva hrvatskih književnika u Zagrebu, 5. prosinca 2017. godine održana je Izborna skupština Hrvatsko-ukrajinskog društva. Na početku je otpravnik poslova Veleposlanstva Ukrajine u Republici Hrvatskoj Jaroslav Simonov održao predavanje na temu: "Ukrajina u međunarodnim odnosima". Nakon predavanja predstavljene su i promovirane knjige u 2017. godini čiji je nakladnik bilo Hrvatsko-ukrajinsko društvo u suradnji s drugim ustanovama, udrugama i organizacijama. Knjigu "Bukovina" predstavio je dr. sc. profesor Eugen Paščenko, knjigu Sergeja Burde "Kozacki ratovi za nezavisnost" i knji-
ževnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu koji su organizirani u Klubu studenata ukrajinistike čiji je predsjednik Kristijan Zuzija. Koncert majstor, profesor violine, maestro Orest Shurgot izveo je na violini ullomke iz glazbenog opusa i djela poznatog kompozitora J. S. Bacha.

cu-brošuru "Holodomor u Ukrajini 1932.-1933. godine" predstavio je Slavko Burda.

Predsjednik Hrvatsko-ukrajinskog društva gospodin Stjepan Mesić uručio je povelju Društva za dugogodišnji rad i doprinos u suradnji i prijateljstvu hrvatskog i ukrajinskog naroda počasnom predsjedniku društva mr. sc. Teodoru Frickom. Izvješće o radu Društva s financijskim pokazateljima podnio je tajnik društva mr. sc. Miroslav Kirinčić, a o radu i aktivnostima u proteklom razdoblju za 2016./2017. godinu govorili su i drugi članovi Društva. Kulturno-umjetnički program su izveli studenti Ukrajinistike sa Katedre za ukrajinski jezik i knji-

Na Izornoj skupštini izabrano je i novo rukovodstvo Hrvatsko-ukrajinskog društva. Za predsjednika društva, jednoglasno, uz buran aplauz izabran je književnik, profesor, povjesničar, diplomata i bivši veleposlanik Republike Hrvatske u Ukrajini, mr. sc. Đuro Vidmarović. Za potpredsjednike su izabrani Marijan Kombol i Slavko Burda, koji automatski ulaze u sastav Glavnog odbora društva, a za članove Glavnog odbora izabrani su: tajnik mr. sc. Miroslav Kirinčić, dr. sc. Damir Pešorda, Marijan Karlić, Antun Markuš, dr. sc. Eugen Paščenko, Boris Graljuk, Marija Kuljčicka-Petanović i Viktor Filima. Na skupštini je usvojen Plan i program rada Hrvatsko-ukrajinskog društva za 2018. godinu.

Slavko Burda

Народний артист України Мар'ян Гаденко планує відвідати Хорватію

● Народні артисти України Ольга Камінська і Мар'ян Гаденко

Мар'ян Ілліч Гаденко народився 15 вересня 1955 року в м. Сторожинці, Чернівецької області. Навчвся у Сторожинецькій загальноосвітній школі № 1, музичній школі, Чернівецькому культурно-освітньому училищі, технікумі радянської торгівлі, Чернівецькому національному університеті ім. Ю. Федьковича.

Мар'ян Гаденко - один з найпопулярніших композиторів-піснетворців. Його пісні звучать щодня по радіо й телебаченню як у власному виконанні, так і у виконанні близько 50 Народних і заслужених артистів України. У творчому доробку композитора понад 700 пісень. Більшість з них Мар'ян Гаденко написав на власні тексти, хоч на музику лягають і натхненні поезії улюблених авторів, таких як Микола Сингаївський, Степан Галябарда, Зоя Кучерява, Марія Матіос, Гана Чубач, Олександр Мороз, Вадим Крищенко. Він є справжнім популяризатором української пісні та першовідкривачем багатьох молодих виконавців як засновник Міжнародного пісенного фестивалю "Доля", Всеукраїнського фестивалю сучасного українського романсу "Осіньне рандеву", Міжнародного пісенного проекту "Прем'єра пісні", Міжнародних дитячих фестивалів "Пісенне джерело", "Чорнобаївські зорепади", Всеукраїнського конкурсу пісні про маму "Рідна мати моя". Усі фестивалі Мар'ян Гаденко проводить спільно з Національною телерадіокомпанією України та обласними державними адміністраціями.

З 2011 року у співпраці з Благодійною організацією Президентський фонд Леоніда Кучми "Україна" проводить Всеукраїнський телевізійний дитячий пісенний фестиваль-конкурс "Соловейко України".

У 2000 році Мар'яну Гаденку було присвоєно звання "Народний артист

України". За сумлінну працю та службу його нагороджено 23 державними та відомчими орденами та медалями, серед яких ордени "За заслуги" III та II ступенів. Мар'ян Гаденко - автор і ведучий телевізійної програми "Моя пісенна сповідь", яка з 2001 року транслювалася на ДТРК "Всесвітня служба "УТР". З вересня 2015 року він - ведучий програми "Надвечір'я. Доля" на Першому національному (UA:ПЕРШИЙ), в якій веде розмову про долю українців, де б вони не проживали. Без минулого немає майбутнього і крізь терни до зірок треба пробивати проміння на єдиному телевізійному каналі всього інформаційного простору України, аби зігрівати душевним теплом моїх ровесників - людей золотої осені.

У липні 2017 року в хорватському місті Рієка відбувся Перший регіональний конкурс солоспівів, який організували члени Українського культурно-просвітнього товариства "Дні-

про" з Рієки. Усі співаки, які приймали участь у конкурсі, отримали Сертифікат для участі в Міжнародному фестивалі пісні "Доля". Пісенний фестиваль "Доля" відбувається кожного року в столиці України.

Ці сертифікати першим конкурсантам у Рієці надіслав з Києва Народний артист України, засновник цього фестивалю Мар'ян Гаденко, а урочисто вручила сертифікати учасникам Народна артистка України, голова Українського культурно-просвітнього товариства "Дніпро" - Рієка Ольга Камінська.

Мар'ян Гаденко планує відвідати Хорватію, Словенію та Румунію, де будуть організовані конкурси українських солоспівів. У Хорватії II міжнародний конкурс українських солоспівів відбудеться 20 червня 2018 року в місті Рієка, організаторами якого знову будуть члени УКПТ "Дніпро" - Рієка.

Ольга Камінська

УКПТ «Дніпро» - Рієка оголошує II Міжнародний Конкурс на краще виконання української пісні під назвою «Українські солоспіві у Рієці», що пройде в рамках III українського фестивалю пісні, музики, танцю і художнього мистецтва. (надалі зазначається, як Фестиваль.)

Конкурс «Українські солоспіві у Рієці» (надалі зазначається, як Конкурс) відбудеться в Великій Залі Трстаської бібліотеки м. Рієки 20.06.2018 з 11:00 до 14:00. Фестиваль відбудеться 21.06.2018 р. о 17:00 у Хорватському Культурному Домі на Сушаку в місті Рієка, що в Приморсько - Горанській області Республіки Хорватія.

Умови конкурсу:

В Конкурсі можуть приймати участь як професійні співаки, так і аматори: солісти-вокалісти і вокальні ансамблі (дуети, тріо, чоловічі, жіночі чи мішані ансамблі до 8 чоловік).

Національність виконавців не обмежена.

Нагородження - за двома віковими категоріями: вік від 5 - 17 років і від 18-70. Виконавець забезпечує собі концертмейстера чи мінусову фонограму твору.

1. Виконання української народної пісні (з супроводом чи без супроводу).
2. Виконання авторської пісні чи твору українського композитора (бажано), або хорватського композитора.

Голова Жюрі Конкурсу - засновник Конкурсу, народна артистка України Ольга Камінська. Жюрі складатиметься з видатних співаків, музикантів і диригентів Республіки Хорватія і України. Склад Жюрі буде оголошено по закінченні надходження заявок на участь у Конкурсі (05.06.2018).

Переможці Конкурсу отримають Почесну Грамоту і Приз УКПТ «Дніпро»- Рієка, а також будуть запрошені для участі у Урочистому Концерті **Фестивалю** який проходитиме 21.06.2018. у Хорватському Культурному Домі на Сушаку.

Організатори конкурсу «Українські солоспіві у Рієці» можуть допомогти у забезпеченні ночівки з харчуванням учасникам Конкурсу, але за їх кошти.

Організатори Конкурсу - УКПТ «Дніпро»- Рієка забезпечують відео і фото зйомки Конкурсу, який буде надано учасникам Конкурсу на CD безкоштовно і бере на себе Авторське право на презентацію відеоматеріалу Конкурсу і **Фестивалю** на YOUTUBE канал УКПТ «Дніпро» - Рієка.

Бажаючи внести кошти на рахунок Організації Конкурсу будуть виголошені (за бажанням) на **Фестивалі**.

Прохання подати Заявки на участь у Конкурсі до 05.06.2018.

Контакти Організації конкурсу:

Хорватія, Рієка, 51000 Водоводна 27/1, УКПТ «Дніпро»- Рієка. Контактні телефони: +385 51 618 080(телефон Товариства), моб.+385 91 579 53 44 (Ольга Камінська, засновник і голова журі Конкурсу).

Емэйл адреса УКПТ «Дніпро» - Рієка : dnipro.rijeka@gmail.com та olginalladin@gmail.com

Narodni umjetnik Ukrajine Marjan Hadenko planira posjetiti Hrvatsku

Marjan Hadenko rodio se 15. rujna 1955. godine u Ukrajini, gradu Storožynzi Černivecke županije. Uz osnovnu školu pohađao je i glazbenu školu. Završio je

Černivecko kulturno-obrazovno učilište, strukovnu školu sovjetske trgovine.

Marjan Hadenko je jedan od popularnijih autora pjesama u Ukrajini. Njegove pjesme emitiraju se često na radiju i televiziji, kako u vlastitoj izvedbi, tako i u izvedbi više od 50 Narodnih i Zaslužnih umjetnika Ukrajine.

U njegovom kreativnom opusu nalazi se više od 800 pjesama. Većinu od njih Marjan Hadenko je napisao vlastitim stihovima iako stvara glazbu, te na zanosnu poeziju omiljenih autora, kao što su Mykola Synhaivskyj, Stepan Haljabra, Zoja Kučerjava, Marija Matios, Hanna Čubać, Oleksandr Moroz, Vadym Kryščenko. Marjan Hadenko je stvarno promotor ukrajinske pjesme te otkrivač mnogih mladih talenata, izvođača, kao utemeljitelj Međunarodnog festivala pjesme "Dolja" ("Sudbina"), Nacionalnog ukrajinskog festivala romanse "Osinnje randevu", Međunarodnog vokalnog projekta "Premijera pjesme", međunarodnih dječjih festivala "Pisenne džerelo" te "Čornobajvski zorepady", Nacionalnog ukrajinskog natječaja pjesme o majci "Ridna maty moja".

Sve festivale Marjan Hadenko organizira zajedno s nacionalnom radio-kompanijom Ukrajine i Državnom radiotelevizijom "Svjetska služba UTR".

Od 2011. godine zajedno s Dobrotvornom organizacijom Predsjednički fond Leonida Kučme "Ukrajina" održava se Ukrajinski nacionalni TV dječji festival- natječaj pjesme "Slavuj Ukrajine".

2000. godine Marjanu Hadenku dodijeljeno je zvanje Narodnog umjetnika Ukrajine. U travnju 2006. godine pjevač je nagrađen odlikovanjem "Za zasluge"

III. stupnja.

Marjan Hadenko je autor i voditelj TV programa "Moja pisenna spovidj" ("Moja ispovijest u pjesmi") koja se od 2001. godine emitirala na DTRK "Svjetska služba UTR". Od rujna 2015. godine vodi program "Nadvečirja. Doli" na Prvom nacionalnom kanalu (UA: PERŠYJ), gdje govori o različitim sudbinama Ukrajinaca gdje god su oni živeli. Bez prošlosti nema budućnosti i preko trnja do zvijezda treba slati sunčane zrake na jedinstvenom TV kanalu čitavog informacijskog prostora Ukrajine, da bi

se ugrijalo duševnom toplinom moje vršnjake - ljude zlatne jeseni.

U srpnju 2017. godine u Rijeci je održan Prvi regionalni natječaj solopjevanja u organizaciji Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Dnjipro" - Rijeka. Po završetku natječaja svi su sudionici dobili Certifikat za sudjelovanje na Međunarodnom festivalu pjesme "Dolja" ("Sudbina") koji se održava svake godine u glavnom gradu Ukrajine Kyjivu. Ove certifikate prvim sudionicima poslao je iz Kyjiva upravo Narodni umjetnik Ukrajine Marjan Hadenko, a dodijelila ih je Narodna umjetnica Ukrajine Olga Kaminska koja živi i radi u Rijeci kao pravkinja HNK pl. Zajca u Rijeci ujedno i predsjednica ukrajinske udruge "Dnjipro" - Rijeka.

Marjan Hadenko planira održati turneju u sklopu koje će posjetiti Hrvatsku, Sloveniju i Rumunjsku gdje će biti organizirani natječaji ukrajinskog solopjevanja.

U Hrvatskoj II. međunarodni natječaj ukrajinskog solopjevanja biti će održan 20. lipnja 2018. godine u Rijeci u organizaciji UKPD "Dnjipro" - Rijeka.

S ukrajinskog prevela Marta Martinčić

Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo "Dnjipro" - Rijeka raspisuje **II. Međunarodni Natječaj** za najbolju izvedbu ukrajinske pjesme pod naslovom **"Ukrajinska solo pjevanja u Rijeci"**, koji će biti otvoren 20.06.2018. godine, Šetalište Joakima Rakovca 33, Trsatka čitaonica u 11.00 sati u okviru **III. Ukrajinskog Festivala pjesme, glazbe, plesa i likovne umjetnosti**. Festival će se održati 21.06. 2018. godine u Hrvatskom kulturnom domu na Sušaku, Strossmayerova 1, s početkom u 17:00 sati u gradu Rijeka Primorsko-goranske županije Republike Hrvatske.

Uvjeti natječaja:

- 1. Izvedba ukrajinske narodne pjesme (autentična izvedba ili suvremeni aranžman ukrajinske narodne pjesme.)**
- 2. Izvedba djela ukrajinskog skladatelja (poželjno) ili djela hrvatskog skladatelja.**

Žiri natječaja će biti sastavljen od istaknutih pjevača, glazbenika i dirigenta različitih regija Republike Hrvatske i Ukrajine. Dob natjecatelja od 5 do 70 godina, nacionalnost natjecatelja nije važna. Izvođač dužan osigurati svoju glazbenu pratnju ili glazbenu matricu skladbe (moguća je pomoć u izboru fonograma od Organizatora natječaja).

Pobjednici Natječaja će dobiti Počasnu diplomu i Nagradu UKPD "Dnjipro" - Rijeka te nastupiti na Svečanom Gala - koncertu pod nazivom "Naša pjesma- naša Sudbina" na "Ukrajinskom Festivalu pjesme, glazbe, plesa i likovne umjetnosti" koji će se održati 21.06. 2018. godine u Hrvatskom kulturnom domu na Sušaku.

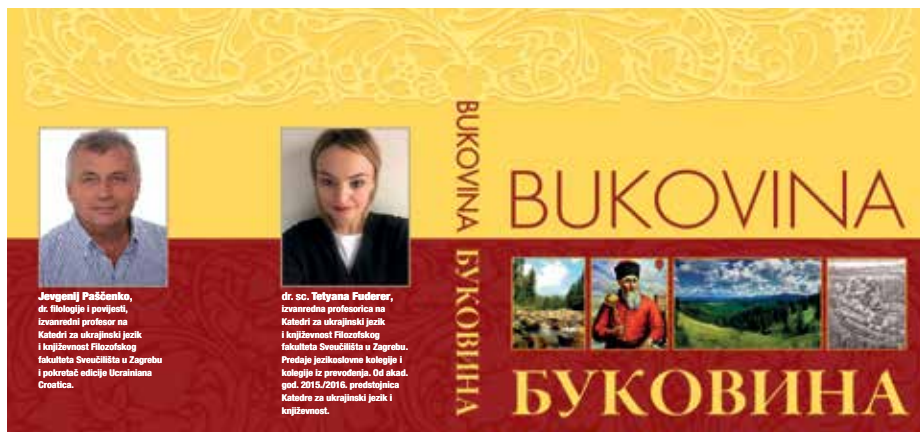
Organizator natječaja spreman je pomoći u pronalaženju noćenja s obrocima, ali na račun sudionika. Organizator natječaja - UKPD "Dnjipro"- Rijeka omogućuje video i foto snimanje Natječaja i također će predati snimljeni materijal natjecateljima na CD-u besplatno te preuzima na sebe autorsko pravo na prezentaciju video materijala Natječaja i III. Festivala pjesme, glazbe, plesa i likovne umjetnosti na You Tubeu na kanalu UKPD "Dnjipro" - Rijeka.

Oni koji požele uplatiti novčana sredstva na račun Organizatora Natječaja, imenovat ćemo (po dogovoru) na "III. Festivalu pjesme, glazbe, plesa i likovne umjetnosti".

Molimo Prijave na natječaj dostaviti do 05.06.2018.

Kontakt Organizatora natječaja : UKPD "Dnjipro"- Rijeka, Vodovodna 27/1, 51000 Rijeka, Kontakti telefoni: + 385 51 618 080 (telefon Društva), mob. + 385 91 579 53 44 E-mail adresa UKPD "Dnjipro"- Rijeka: [dnjpro.rijeka@gmail.com](mailto:dnpjpro.rijeka@gmail.com) i olginalladin@gmail.com

Knjiga o Bukovini

Кatedra za ukrajinski jezik i književnost predstavila je novu knjigu o regijama Ukrajine - to je knjiga o Bukovini. Kao i prethodne knjige - građena je na prijevodima radova ukrajinskih znanstvenika i objavljena je u ediciji *Ucrainiana Croatica*, knjiga 15. Knjigu su priredili profesori zagrebačke Ukrajinstike Jevgenij Paščenko i

studija ukrajinskog jezika i književnosti: Kristina Barać, Katarina Črnko, Gordan Grgić, Ana Ivančić, Bruno Robert Kirić, Martina Markelić, Kristina Turin i Aleksandra Vračević.

Ukrajinska povijesna pokrajina Bukovina predstavljena je u ciklusu Put kroz Ukrajinu knjižnice *Ucrainiana Croatica*. Knjiga donosi radove ukrajinskih autora

Tetyana Fuderer. Recenzenti su profesori s Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu dr. sc. Željka Čelić, rusistica, dr. sc. Cvijeta Pavlović, komparatistica i dr. sc. Martin Previšić, povjesničar.

Prevoditelji - studenti kolegija Teorija i praksa prevođenja, prevoditeljsko-kulturološki smjer sveučilišnoga diplomskog

u prijevodima studenata Ukrajinstike. Prikazan je povijesni aspekt, središnji grad Černivci te druge osobitosti, između ostalog - dijalekata i pučke tradicije. Posebna je pozornost posvećena prikazu Hotynske bitke 1621. godine, koja je poslužila kao poticaj za nastanak epa "Osman" Ivana Gundulića. Prikazana je polietnička struktura s dominirajućim

ukrajinskim stanovništvom. Bukovina je posebno zanimljiva i kao prostor na kojemu su ratovala hrvatske postrojbe u godinama Prvoga svjetskog rata. Književnost predstavljaju pisci, poznati prijevodima na hrvatski ili tipološki srodni hrvatskoj književnosti različitih razdoblja.

Sadržaj knjige sastoji se od četiri poglavlja: I. Bukovina: povijest i tradicija; II. Hotynska bitka; III. Nacionalni kolorit te IV. Iz književnosti. O značenju Bukovine za povijest hrvatske književnosti piše dr.sc. Jevgenij Paščenko, adresirajući ovaj zaključni dio knjige i ukrajinskoj javnosti:

“Чимале значення для історії хорватської літератури становить показ Хотинської битви, що надихнула поета хорватського бароко Івана Гундуліча (1589 - 1638) на створення епічної поеми Осман. Поет з Дубровника оспівав перемогу слов'ян, серед них і українського козацтва, над османами. Його поема, єдиний епічний твір бароко у слов'ян, створена і під враженням творчості Торквато Тасо, становить величне полотно з показом героїчної баталії, подібно до монументальних картин барокових художників. Гундулич у душі барокової стилістики змальовує українське козацтво на чолі з гетьманом Сагайдачним як величних лицарів. Подібне зображення українських воїнів продиктовано не лише вимогами поетичних норм бароко, а й традиційними симпатіями хорватів до слов'янства на сході, представленим українськими витязями. Портретування дубровницьким поетом козацтва становить контраст до показу їх в російській імперській імагології, одну з ілюстрацій якої становить відоме змалювання І. Рєпіним запорожців, представлених у відомій картині не без карикатурного елементу, згідно традицій великодержавної ідеології у сприйнятті України.”

Knjiga je već dobila visoke ocjene u Ukrajini, čestitke znanstvenika su pročitane na promociji knjige na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, a prije toga - na Izbornoj sjednici Hrvatsko-ukrajinskog društva koje je i objavilo knjigu, uz sudjelovanje Katedre za ukrajinski jezik i književnost Filozofskog fakulteta u Zagrebu i društva Hrvatsko-ukrajinska suradnja (HORUS). Kako je najavljeno, pripremaju se nova izdanja koja će doprinijeti boljim spoznajama hrvatske javnosti o Ukrajini. Suradnja akademske zajednice i građanske diplomacije u pripremi takvih izdanja još jednom potvrdila se učinkovito.

Matija Žagar, student druge godine studija Ukrajinstike na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu

Godišnja izvještajna skupština UKPD "Kobzar" – Zagreb

U Zagrebu je 21. prosinca 2017. godine u prostorijama Društva u Vodovodnoj 15. održana Godišnja izvještajna skupština Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Kobzar"-Zagreb. Na samom početku za sve sudionike Skupštine, maestro, profesor Orest Shourgot je na violini izveo ulomke poznatih kompozicija njemu omiljenog kompozitora J. S. Bacha. Izvješće o radu s financijskim pokazateljima utrošenih sredstava za realizaciju plana i programa u 2017. godini podnio je predsjednik Slavko Burda. O samom izvješću i aktivnostima govorili su i drugi članovi Društva. Naglašena je aktivnost kroz cijelu godinu, a posebno su istaknuti događaji i veća aktivnost članova na obilježavanju:

- 125. obljetnice rođenja patrijarha Josipa Slipoga uz nazočnost pet doktora znanosti iz Ukrajine: prof. dr. Bogdana Praha, prof. dr. Olega Turija, prof. dr. Tarasa Dobka, prof. dr. Volodymyra Tur-

činovskija i prof. dr. Vječeslava Brjuho-veckija

-240. obljetnice Križevačke eparhije uz nazočnost Križevačkog biskupa msgr Nikole Kekića

-održavanju kulturne manifestacije "Dan ukrajinske kulture u Zagrebu" s posebnim angažmanom KPD "Karpati" iz Vrbasa

-50. obljetnice Svjetskog kongresa Ukrajinaca u Hrvatskoj uz nazočnost predsjednika SKU dr. Eugena Čolija

- središnje obilježavanje Holodomora 1932.-1933.godine u Ukrajini uz nazočnost izaslanika predsjednice RH, Vlade RH i Hrvatskoga sabora

- Simpozij - odgovor ukrajinske dijas-pore na događaje Majdana

- predstavljanje nekoliko vrijednih knjiga autora članova društva: "Sjećanja"

- Grigorija Bordukala, "O. Grigorije Bi-

ljak i njegova rodbina" - Romana i Štefice Biljak, "Putujem Ukrajinom" i "Kozacki ratovi za nezavisnost" Sergeja Burde i knjižica/brošura "Holodomor 1932.-1933. godine u Ukrajini" Slavka Burde

- realizacije nekoliko uspješnih umjetničkih izložbi i izložbi različitog sadržaja

- nekoliko tematskih i stručnih predavanja

- kontinuirane suradnje s ukrajinskim časopisom "Vjesnik ukrajinske zajednice u Hrvatskoj" i objava priloga u svakom broju

- sudjelovanje u emisijama HRT-a

Pored tih aktivnosti posebno je naglašena dobra suradnja sa Veleposlanstvom Ukrajine u Republici Hrvatskoj te uspješna realizacija mnogih zajedničkih aktivnosti, kulturnih događanja i kulturno-umjetničkih nastupa. U 2017. godini bila je dobra i uspješna suradnja UKPD "Kobzar" - Zagreb i s Ukrajinskom zajednicom RH te sa Hrvatsko-ukrajinskim društvom, a posebno je sve članove obradovala suradnja s Klubom studenata Ukrajinistike s Katedre za ukrajinski jezik i književnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu čiji je predsjednik student Kristijan Zuzija. Poseban gost na Skupštini je bio otac našeg koncert majstora Oresta Shorugota, prof. dr. Bogdan Shorugot, bivši ekonomist i predavač na Ljvivskoj Politehnici. Na kraju je usvojen Plan i program društva za 2018. godinu. Prilikom donošenja i utvrđivanja Financijskog plana društva za 2018. godinu ukazano je i na problematiku oko nedostatka financijskih sredstava za podmire-nje duga u svezi zakupa i iznajmljenog prostora za rad Društva od Grada Zagre-ba. Skupština je donijela i odluku o visini godišnje članarine i to posebno za članove koji su u radnom odnosu, a posebno za učenike, studente i umirovljenike. U otvorenoj diskusiji članovi Društva su dogovorili realizaciju programa različitih planiranih aktivnosti tijekom cijele godine, a posebno je dogovoreno da će, pored niza planiranih aktivnosti, UKPD "Kobzar" - Zagreb u 2018. godini raditi i ostvarivati svoj Plan i program rada u dvije sekcije i to: sekcija za glazbenu djelatnost i očuvanje baštine, tradicije i običaja Ukrajinaca i sekcija za književno-literarnu, informatičko-izdavačku te izložbenu djelatnost. Godišnja izvještajna skupština UKPD "Kobzar" Zagreb završila je druženjem nazočnih članova te uz izraženu i upućenu zahvalnost svim suradnicima i izvršiteljima kulturno-umjetničkog programa u 2017. godini sa željama za nastavak uspješnog rada i ostvarenja programa u 2018. godini.

Slavko Burda

Predstavljamo mlade ukrainiste

Aleksandra Vračević diplomirala je Ukrajinistiku na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, diplomski rad obranila na temu prijevoda i kulturološke analize znanstvenih tekstova o Bukovini, objavljenih u zborniku radova

Bukovina, biblioteka *Ucrainiana Croatica*, knjiga 15. Prema tradiciji, nastavlja prevodilački rad i sudjeluje u pripremi zbornika *Ukrajinska grkokatolička crkva*. Prevedeni tekst jedan je u nizu drugih koji će predstaviti hrvatskom auditoriju

povijesni nastanak i razvoj UGKC. Nedavno preminuli Ljubomyr Ġuzar jedan je od markantnih predstavnika crkve.

Jevgenij Paščenko, urednik edicije

Ucrainiana Croatica

Oljga Duhnyč

Kako je Ljubomyr Ġuzar postao moralni autoritet nacije

U hladnu nedjelju, u jeku zbivanja Euromajdana, u središtu se Kijeva okupilo više tisuća prosvjednika. Umjesto uobičajenih uzvika mnoštva, na trgu je vladala tišina – s pozornice se čuo samo tih i miran glas starca u crnoj svećeničkoj odjeći. “Radi, kao da sve ovisi o tebi. A moli se Gospodinu, kao da sve ovisi o Njemu.” – završio je svoj govor. Trgom su se u trenu prolomili pljesak i usklici pohvale. Ovaj čovjek, koji se obraćao sunarodnjacima s pozornice Majdana na dan kad su najteži dani revolucije tek slijedili, bio je blaženi Ljubomyr Ġuzar^[1], bivši predstojnik Ukrajinske grkokatoličke crkve (UGKC).

Desetljećima je bio moralni autoritet cijelim generacijama Ukrajinaca. Njegovi su televizijski govori okupljali rekordnu publiku, a izjave se ubrzo pretvarale u izreke.

Poštovanje Ukrajinaca prema 82-godišnjem episkopu teolozi nazivaju društvenim fenomenom. Još 2008. g., prema podacima istraživanja socioloških službi Ukrainian Sociology Service i fonda Demokratske inicijative, Ġuzaru je vjerovalo 21,2 % stanovnika Ukrajine, što nije uključivalo samo vjernike UGKC – u to se vrijeme tako izjašnjavalo oko 9% državljana. Možemo pretpostaviti da se svećenikova popularnost sad povećala,

prema istraživanju fonda Demokratske inicijative 2015. g., vjernicima UGKC izjašnjava se 11% sunarodnjaka. Tajnu takve Ġuzareve popularnosti većina ljudi koja ga poznaje usuglašeno objašnjava arhiepiskopovim jednostavnim i mudrim odgovorima na teška pitanja koja muče suvremenog čovjeka. Andriy Ġunder, predsjednik Američke trgovačke komore u Ukrajini, sjeća se kako je jednom na sastanku s poduzetnicima netko pitao Ġuzara: “Oče, kako naučiti voljeti?” Na koje je jednostavno i duhovito odgovorio: “Treba probati.” “On govori vrlo jednostavnim ljudskim jezikom, no to je ujedno i jezik visokog europskog intelekta,” – kaže o poznanstvu s Ġuzarem ukrajinski aktivist za ljudska prava i disident Semen Ġluzman. Promatrači smatraju da Ġuzar ima dvije značajke, čija ga kombinacija čini iznimno poželjnom osobom u društvu: s jedne strane predstavlja crkvu, instituciju prema kojoj povjerenje društva danas raste. S druge strane – njegov je ugled bez mrlje.

Vjera

Ljubomyr Ġuzar potječe iz obitelji lavovskih intelektualaca. Neki su od njegovih djedova i pradjedova bili svećenici u Lavovu i Ġalyču. Zato je kao desetogodišnjak donio, za dijete neobičnu odluku – upisati se u vjersku školu u jednom od lavovskih manastira. No, nadstojnik ga je, znajući kakva budućnost čeka mladog svećenika u SSSR-u, odsavjetovao. Bilo je to u jeku rata 1943. g. Godinu dana kasnije obitelj Ġuzar uspjela je pobjeći iz SSSR-a i emigrirati u SAD. Iz tog je razloga veći dio života budućeg poglavara

¹ Ljubomyr Ġuzar (Любомир Гузар, 26.2.1933. – 31. svibnja 2017.) vrhovni arhiepiskop Ukrajinske grkokatoličke crkve (od 2001.), mitropolit lavovski i Ġalyč'kyj, episkop Kam'janec'-Podiljs'kog, kardinal. Rođen u Lavovu. Obrazovanje je započeo u narodnoj školi u Lavovu. 1944. njegova je obitelj bila prisiljena preseliti iz Ukrajine u Austriju, gdje je pohađao ukrajinsku gimnaziju u Salzburgu. Od 1949. – u SAD-u. Nastavio školovanje u Malom duhovnom sjemeništu u Stamfordu (Connecticut), studirao filozofiju na Koledžu sv. Vasilija (1954. završio bakalaureat), teološki studij na Washingtonskom katoličkom sveučilištu, Velikom duhovnom sjemeništu sv. Jozafata (1958. doktorirao teologiju). 30. ožujka 1958. vladika Ambrozij Senyšin zaredio je Ġ. za svećenika u Stamfordskoj eparhiji. 1958. – 59. radio kao učitelj i prefekt u Stamfordskom duhovnom sjemeništu sv. Vasilija, bio je pastor zajednice „Союзівка“ Ukrajinskog narodnog saveza u Kerhonsonu (New York) i obrazovne zajednice Udruga ukrajinskih mladih u Americi u Ellenville (New York). Od 1965. – nadstojnik parohije Presvetog Trojstva u Kerhonsonu. Istovremeno je nastavio školovanje na Sveučilištu Fordham u New Yorku gdje je studirao filozofiju. 1967. magistrirao. 1969. preselio u Rim nastaviti teološki studij. Radom „Митрополит Шенцицький – провісник екуменізму“ 1972. doktorirao teologiju.

1972. stupio u manastir studitskog ustava sv. Teodora u Grottaferatu (Italija). 1973. – 84. predavao na Papinskom misijskom sveučilištu „Urbaniana“ u Rimu. 2. travnja 1977. u manastiru studitskog ustava u Castel Gandolfo pokraj Rima patrijarh UGKC J. Slipyj posvećuje ga za episkopa. Od 1978. – arhimandrit manastira sv. Teodora, odgovoran i za manastire studitskog ustava izvan granica Ukrajine. 1984. – 91. – protosindel (generalni vikar) Lavovske arhiepiskopije u Rimu.

1993. vratio se u Ukrajinu. 1993. – 94. služio kao ispovjednik u Lavovskom duhovnom sjemeništu sv. Duha. U studenom 1996. vladika Ljubomyr imenovan je pomoćnim episkopom poglavara UGKC s delegiranim pravima.

26. siječnja 2001. na izvanrednoj Sinodi episkopa izabran je za vrhovnog arhiepiskopa UGKC. 21. veljače papa Ivan Pavao II. imenovao je Ġ. kardinalom. (Недавні О.В. Гузар Любомир) // Енциклопедія історії України: Т. 2: – Київ, “Наукова думка”, 2004.

crkve protekao izvan granica Ukrajine. Ćuzar priznaje da se još uvijek osjeća kao stranac u Bat'kivščyni. "Odrastao je u ne-sovjetskoj kulturi, pa mu je puno toga iz psihologije Ukrajinaca još nerazumljivo," – prisjeća se Borys Bilyns'kyj, Ćuzarev školski kolega iz lavovske gimnazije i bliski prijatelj. "Na primjer, [ne razumi-je] kako možemo javno zastupati jedno gledište, a u bliskom okruženju govoriti suprotno? Nije na to navikao." U New Yorku Ćuzar se vjerski školovao unutar UGKC, koju je SSSR u to vrijeme već zabranio. Tih je godina položaj raštrkanih po svijetu ukrajinskih emigranata i UGKC bio jednako težak. Ćuzar se sjeća kako se za velikih blagdana u obiteljima iz dijasporе čula želja okupiti se iduće godine u istom broju u Ukrajini. I svake je godine ta nada kopnila. "Naš su dom tad postali ukrajinski jezik, kultura i vjera," – prisjeća se Ćuzar godina kad je bio pastor u parohijama UGKC u SAD-u. Crkva je u emigraciji postala središtem ne samo duhovnog, već i društvenog života, i tu je ideju on nakon 50 godina vratio u Ukrajinu – jedno od područja djelatnosti UGKC postao je razvoj volonterstva i društvenog poduzetništva.

Krajem 60-ih godina Ćuzar se upoznao s tadašnjim predstojnikom UGKC Josyfom Slipym. Poslije 18 godina sibirskog progonstva sovjetska je vlast na kraju pustila napaćenog oca u Rim, smatrajući da star i nemoćan Josyf više neće moći obnoviti crkvu. Dojmovi razgovora s vladikom bili su tako snažni da je Ćuzar odlučio poći za njim u Rim nastaviti vjersko obrazovanje. Doktoriravši teologiju, postao je redovnik – nadstojnik u manastiru Studion, u predgrađu Rima, a zatim i pomoćnik Slipyu. Upravo je tad kod mladog svećenika otkriven talent rješavanja sukoba i svađa jednostavnim razgovorom. Predstojnik je poslao Ćuzara graditi dijalog s crkvenim zajednicama u Kanadi, Paragvaju, Brazilu, Australiji i drugim zemljama gdje je bila prisutna UGKC. "Tad sam shvatio da su ljudi svuda isti," – s osmijehom se Ćuzar sjeća tog vremena. "Muče ih isti problemi, a ako ste vi dobri prema njima, i oni će biti ljubazni prema vama." 1977. g. u crkvenom se životu dogodilo nešto neobično. Kardinal Slipyj odlučio je u tajnosti od Vatikana posvetiti tri episkopa ukrajinske crkve, od kojih je jedan bio Ćuzar. "Logika Slipog bila je jednostavna: episkopat UGKC nakon njegove smrti mogao je lako nestati," – objašnjava Borys Gudzyak, prvi episkop eparhije Svetog Volodymyra Velikog u Parizu i predsjednik Ukrajinskog katoličkog sveučilišta u Lavovu. O posvećenju Ćuzar nije govorio idućih 19 godina, i tek je 1996. g. njegove regalije potvrdio rimski papa Ivan Pavao II. "To, kako je Ćuzar

bio episkop i 19 godina vodio skroman život monaha – asketa, primjer je prekrasne ljudske poniznosti," – prisjeća se Myroslav Marynovyč, aktivist za ljudska prava, teolog i Ćuzarev prijatelj. 1984. g. Josyf Slipyj umire i Rim imenuje poglavarem UGKC Myroslava Ljubačiv'skog, za kojeg se početkom 1990-ih crkva zaišta vratila u Ukrajinu. "Nakon nekoliko godina Ljubačiv'skyj teško obolijeva, desna ruka i stvarni poglavar UGKC postaje Ćuzar," – prepričava tijekom događaja teolog i saborski zastupnik Viktor Jelens'kyj.

Crkva

Najvećim Ćuzarevim doprinosom razvoju UGKC stručnjaci smatraju to što crkva ne samo što je postala jednom od najpopularnijih u Ukrajini, već je sad uključena i u svjetski kršćanski kontekst. Jelens'kyj se sjeća da se kao predstojnik UGKC Ćuzar pojavljivao u Vatikanu u tradicionalnoj odjeći crkve istočnog obreda. Time je naglašavao identitet crkve, unatoč podređivanju rimskom papi. Također, Ćuzar je prenio svoju rezidenciju iz Lavova u prijestolnicu Kijev, naglasivši tako nacionalni, a ne lokalni značaj UGKC. 2011. g., na iznenađenje mnogih, vladika Ćuzar javno je objavio svoju ostavku s mjesta poglavara crkve, navodeći zdravstvene probleme. Ipak, utjecaj na UGKC, po mišljenju mnogih, otad nimalo nije izgubio. Kako se sam šalio, napuštajući položaj: "Ne idem na peč, sjediti kao djedica. Želim još puno toga učiniti." "Mislim da je Ćuzar dobro razumio prednosti uloge bivšeg poglavara crkve," – primjećuje novinar i medijski stručnjak Jevžen Ćlibovnyč'kyj, koji je neko vrijeme radio u vijeću za informacije UGKC. Smatra da je Ćuzar zadržao neizravni utjecaj na razvoj crkve i istovremeno dobio punu slobodu korištenja autoriteta. Nakon što je predstojnik objavio svoju ostavku, sinod crkve neočekivano je na njegovo mjesto izabrao najmlađeg episkopa UGKC – 40-godišnjeg Svjatoslava Ševčuka. Mnogi su oprezno reagirali na takav izbor. Čemu se Ćuzar samo nasmijeshio. "Braćo, mladost, možda i je grijeh, ali ne brinite – svakim će se novim danom on iskupiti," – citira ga po sjećanju novinar i bivši savjetnik za komunikaciju UGKC Dmytro Simans'kyj. Smjer se crkve s novim nadstojnikom, prema predviđanjima, nije promijenio. A u govoru na ustoličenju Ševčuk nije samo ponovio, već i dopunio riječi svog pretihodnika o kijevskom početku UGKC, nazvavši grkokatolike "nasljednicima crkve Volodymyrova pokršćavanja".

Razgovori s Bogom

Danas arhiepiskop, otišavši na počinak, živi nedaleko od Kijeva, u selu Knjažyčy, u prostranoj i svijetloj kući koju rijetko napušta, ali skoro nikad ne odbija

posjete gostiju. "Moj san o Ukrajini još se nije ostvario, ne sasvim," – govori on tiho NV, važući svaku izgovorenu riječ. "Ukrajinsko društvo još je uvijek jako podijeljeno, i problem nije samo u trenutnom ratu. Dugo vremena bili smo podijeljeni među različitim državama. Zato ne želimo i ne znamo komunicirati jedni s drugima. Ne osjećamo jedinstvo, što znači, ni vlastitu silu. Rat, koliko god užasan, prilika je prevladati našu otuđenost jedni od drugih." Ćuzarev utjecaj nije ograničen samo crkveni krug. Prema riječima Simans'kog, za Ćuzara je Božja služba neprekidni dijalog s ljudima.

Uvijek je težio javno djelovati u skladu sa svojim zvanjem i položajem. Kao jedan od prvih, na Sveukrajinskom vijeću crkvi i vjerskih organizacija, Ćuzar je odbio osuditi sudionike akcije "Ukrajina bez Kućme" krajem 90-ih. Naprotiv, javno je nazvao grijehom korupciju koja je pogodila vladu. 2011. g. Ćuzar je inicirao stvaranje grupe 1 грудня – javnog vijeća intelektualaca, pozvanog svojim autoritetom pomoći razvoju civilnog društva u Ukrajini. "Zajedno s Ćuzarem u ukrajinske je crkve došla europska kultura komunikacije s političkim institucijama – ne tražiti materijalnu korist za sebe, već govoriti o načelima i vrijednostima," – primjećuje teolog, doktor filozofskih znanosti Jurij Čornomorec'. Uz to, Ćuzar ne voli govoriti o sebi – taština mu je strana. A na pitanje, kako je to biti moralni autoritet cijeloj državi, jednostavno odgovara: "Ne znam." I nastavlja nakon stanke: "Svećenik treba služiti ljudima. Nikad nisam imao odgovore na sva pitanja, nemam ih ni sad. Zato sam puno učio i učim od drugih ljudi. U molitvama tražim Boga da se, kao otac, pozabavi nama, a mi ćemo naučiti biti odgovorni ljudi i poštivati jedni druge. Bez toga nećemo izgraditi zdravo društvo."

Pet izjava Ljubomyra Ćuzara:

1. Rat, koliko god užasan, prilika je prevladati našu otuđenost jedni od drugih.
2. Elita – to su ljudi koji znaju gledati daleko unaprijed i čuvaju najvažnije – ljudsko dostojanstvo.
3. Korupcija – prije svega to je bolest vlastite duše, a tek potom politička bolest.
4. Vlast se mnogo više boji slobode u srcima od glasnog bunta. Jer glasnog možete kupiti, a slobodnog – samo ubiti.
5. Između istoka i zapada Ukrajine nema podjele. Postoji podjela između onih koji vole Ukrajinu i onih koji je ne vole.

S ukrajinskog prevela Aleksandra Vračević

Представляємо молодих українців

Христини Барач захистили дипломну роботу з творчості Лесі Українки у семінарі проф. Тетяни Фудерер. Переклала драму "Бояриня". Цей високопатріотичний твір був роками замовчуваний радянським режимом. Переклад видатної письменниці українського модерну здійснено вперше хорватською мовою.

проф. Євген Пащенко

Життєвий та творчий шлях Лесі Українки

Леся Українка (фото 1887 рік)

Леся Українка з братом Михайлом 1890-і роки

Українка народилася 25-ого лютого 1871 р. у м. Новограді-Волинському. Письменниця називала Волинь рідним куточком, а відомо, що там і почала любити світ природи, про який вона часто писала. Зважаючи на те, що її рідне місто входило до складу Російської імперії, не дивно, що Леся Українка там усвідомила себе україночку і обрала псевдонім Українка. Її справжнє ім'я – Лариса Петрівна Косач.

Її батько, Петро Косач, був юристом, а її мати, Ольга Косач, була письменницею, яка писала під псевдонімом Олена Пчілка. Це була шляхетна родина, а атмосфера, у якій жила Леся Українка, була висококультурна. Михайло Драгоманов, дядько Лесі Українки по матері, був організатором демократичного руху. Відомо, що родина Лесі Українки підтримувала зв'язки з І. Франком, М. Лисенком, М. Старицьким, О. Кобилянською та іншими представниками української інтелігенції ХХ-ого століття, які мали великий вплив на молоду авторку.

Л. Українка з народження була обдарованою дитиною. У чотири роки навчилася читати, у п'ять – писати й компонувати музичні п'єски, в шість – вишивати, у дев'ять взялася до літературної творчості, у тринадцять почала публікуватися під своїм псевдонімом, у дев'ятнадцять написала для молодших сестер підручник Стародавня історія східних народів (Крайнікова 2008: с. 4).

На жаль, вже з 9 років захворіла. Тридцять років Леся Українка слабувала на туберкульоз. Усе розпочалося 1881-ого року, коли у Луцьку під час обряду посвячення води в річці Стир вона застудилася на сильному морозі. Вона терпіла великі муки: болісні лікувальні процедури, операції, протез, ліжковий режим. Незважаючи на те, що Леся Українка була хвора тілом, вона була міцна духом і тому сприймала свою хворобу як випробування, яке загартовує характер. Відомо, що її життєвим кредо, яке вона пояснила в своїй поезії *Contra spem spero!* було: "Без надії сподіваюсь!".

Через її війну з хворобою, як вона писала, вона мусила отримати домашню освіту: з нею працювали батьки, а пізніше вона навчалася в Києві під керівництвом приватних учителів. Її навчальна програма була наближеною до програми чоловічої гімназії: історія, мови, мистецтвознавство, світова література класика (Крайнікова 2008: с. 5).

Леся Українка працювала як науковець, перекладач, літературний критик та публіцист, а її чоловіком був Климент Квітка, український музикознавець-фольклорист. Перекладацькою діяльністю вона боролася проти дилетантизму: "Я надіюсь, що, може, як більше знатимуть українці чужу літературу, то, може, згине з нашої літератури отой невдалий дилетантизм, що тепер панує в ній" (До Драгоманова, Відень, 17-ого жовтня 1891 р.). Тому вона перекладала

різні твори відомих авторів: М. де Сервантеса, Ф. Петрарки, О. де Бальзака, Вольтера, Ж. Ж. Руссо.

Відомо, що Леся Українка багато подорожувала (Крим, Італія, Греція, Литва, Австрія, Швейцарія, Болгарія, Єгипет, Грузія), але це не були розважальні туристичні маршрути, бо це місце її лікування. Проте кожна така поїздка приносила знайомства з музеями, театрами і архітектурними пам'ятками. Навіть назви її поетичних циклів несуть ідею мандрів: Подорож до моря, Кримські спогади, Кримські відгуки, Весна в Єгипті, З подорожньої книжки, але чужі країни не затьмарили любові до рідної землі (Крайнікова 2008: с. 8).

Н. Зборовська в студії *Моя Леся Українка* підкреслює, що такі риси, як вітальність, волелюбність, індивідуалізм, творча самореалізація, характерні для поведінки, світобачення Лесі Українки та її героїнь, – властивість не просто жінки, а жінки-українки. Така конкретизація фемінізму в його національному варіанті є актуальною для з'ясування специфіки вітчизняного феміністично-критичного дискурсу: ключова для західного фемінізму ідея рівності чоловіцтва та жіноцтва, дійсно, не була на українських теренах українською, на відміну від утвердження вітального потенціалу жіноцтва з його жертвовістю, любов'ю та духовною силою (Шаф 2015: с. 3).

Висока духовна культура письменниці засвідчена в драматичних творах *Блакитна троянда*, *Лісова пісня*, *У пущі*, *Одержима*, *Бояриня* і *Кассандра*. Українську літературу збагатили і збірки її поезій: *На крилах пісень*, *Думи і мрії*, *Відгуки та прозові твори*, як наприклад, *Така її доля*, *Метелик*, *Жаль*, *Щастя*, *Голосні струни*, *Пізно*, *Над морем*, *Ein Brief ins Weite*, *Розмова* і т.д.

Л. Українка вважала, що для сприймання художнього твору не важливо, яким є автор – молодим чи старим, хворим чи здоровим. Головне – сам твір (Крайнікова 2008: с. 8). Про важливість творів Лесі Українки свідчить і Літературна премія імені Лесі Українки, яка з 1970-ого року присуджується щорічно за глибокоідейні та високохудожні твори для дітей, які сприяють вихованню підростаючого покоління і здобули широке громадське визнання (Постанова Кабінету Міністрів України від 14 січня 2004 р.).

Христини Барач

Ulomak iz dramske poeme Lesje Ukrajinke "Boljarka"

Stepan

Što ti je, Oksana?

Čudno mi je to! Što ti to govoriš?

Oksana

(uzrjavši se, ustaje)

A ja se čudim odakle tebi obraz da se pojaviš u Ukrajini!

Ni u što se nisi miješao dok se krv prolijevala, dok se tamo u Ukrajini vodila borba za život, a sad, kad se stanje "primirilo", ti ideš tamo upijati sjajno sunce koje gramzive ruke nisu dotakle i radovati se u gotovo spaljenoj šumi.

Želiš li pogledati jesu li se na požarištu

naširoko razlile rijeke krvi i suza? Istina, rekla sam... Mi jedno drugo zaslužujemo. Bojali smo se prolijevanja krvi i Tatara i mučenja i licemjernog obećanja i moskovskih špijuna, samo nismo razmislili što će biti ako se sve primiri... Stepane, daj ruku!

(gleda svoju i Stepanovu ruku)

Čini se da su ruke čiste, međutim, sve mi se priviđa da ih nije prekrila krv, nego... kao nekakva hrđa...kakva bude na starim sabljama, znaš?

(Pušta mu ruku i ponovno liježe. Govori sporije, tromije, sa stankama).

Otac je imao takvu veliku sablju... Bacio je... Brat i ja smo je pronašli... Htjeli smo se igrati rata... Nismo je izvukli... Ostala je u koricama... Zahrdala. Tako smo i mi... Srasli kao sablja s koricama... Zauvijek... Oboje hrđavi...

Stepan

Oksanice! Otići ćemo u Ukrajinu! Molim te! Tamo su majka i otac, obitelj, prijatelji, tamo ćeš se s njima razveseliti.

Oksana

(okreće se)

Ja im u oči ne smijem pogledati...

S ukrajinskoga prevela Kristina Barać

Susreti i kulturna događanja u organizaciji Koordinacije vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba

U prosincu 2017. godine, siječnju i veljači 2018. godine održano je nekoliko značajnih aktivnosti i događanja u organizaciji Koordinacije vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba. Zagrebačka Koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina jedna je od prvih i može se slobodno reći da je po aktivnostima najaktivnija u Hrvatskoj. Osnovana je prije četrnaest godina odnosno godinu dana nakon usvojenog Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina. U njezinom osnivanju i kontinuiranom djelovanju od samoga početka sudjeluje i predstavnik ukrajinske nacionalne manjine Grada Zagreba.

Povodom dana Koordinacije vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba i 15. obljetnice donošenja Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina te 14. godina od osnutka zagrebačke Koordinacije, održan je u četvrtak, 7. prosinca 2018. godine, u prostorijama Društva književnika Hrvatske u Zagrebu Okrugli stol s temom „Uloga Koordinacija nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj“. Okupili su se predsjednici svih koordinacija nacionalnih manjina na državnoj razini te predsjednici, tajnici i članovi manjinskih vijeća, i predstavnici manjina Grada Zagreba. Sudionici su analizirali zakon i mogućnost osnivanja koordinacija nacionalnih manjina, njihovu praktičnu ulogu i aktivnosti u proteklih petnaest godina, te njihovu ulogu u budućnosti.

Drugi važan događaj je također organizirala Koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba,

a odnosi se na svečanu dodjelu zahvalnica održanoj 15. prosinca 2017. godine u Palači Dverce u Zagrebu. Tom prilikom uručene su zahvalnice Z1 televiziji, emisiji Manjinski mozaik HRT-a i novinarki Željki Mandić, urednici programa Multikultura Hrvatskog radija. Bila je to zahvala medijima i novinarima na praćenju aktivnosti manjina.

U Zagrebačkoj katedrali 9. siječnja 2018. godine održan je Koncert božićnih pjesama nacionalnih manjina. Iako Koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba posljednjih nekoliko godina redovito organizira ovaj koncert na kojemu mogu prisustvovati i predstavnici manjina koji nisu sudjelovali u programu. Ukrajinke Zagreba o tome nitko nije informirao. Neke od nacionalnih manjina Grada Zagreba tradicionalno nastupaju na koncertu duhovne glazbe u katedrali. Ove godine su nastupili Talijani, Nijemci, Mađari, Slovenci, Poljaci, Rusi, a Ukrajinke je predstavljao Zbor KPD Ukrajinaca „Karpati“ iz Lipovljana.

Četvrti značajan događaj za nacionalne manjine bilo je obilježavanje Međunarodnog dana materinskog jezika. Ovu manifestaciju pod nazivom „Pričaj mi na svom jeziku“ svake godine organizira također Koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba. Ove godine manifestacija je održana 17. veljače 2018. godine u prostorijama Češkog doma u Zagrebu. U programu su sudjelovali govornici na češkom, makedonskom, mađarskom, poljskom, ruskom, rumunjskom i talijanskom jeziku.

Slavko Burda

Dani otvorenih vrata Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Ражnje vrijedan i zanimljiv događaj na Filozofskom fakultetu u Zagrebu bila je manifestacija "Dani otvorenih vrata Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu". Ova manifestacija namijenjena je prvenstveno maturantima, njihovim roditeljima, prijateljima i svima onima kojima je primamljiv neki od studija na ovom fakultetu. Posebno treba istaknuti da su Studij ukrajinskog jezika i književnosti 23. i 24. veljače 2018. godine promovirali profesori i studenti. Svi zainteresirani imali su prigodu saznati o Odsjeku i studiranju na njemu, o Ukrajini, i o ukrajinskom jeziku. Ujedno su bile i predstavljene knjige koje je odsjek objavio, te knjige nastale u prijevodu studenata. Sve se održavalo u jednoj od prostorija Filozofskog fakulteta u Zagrebu koja nosi ime istaknutog ukrajinskog pjesnika, književnika i slikara Tarasa Ševčenka.

Zapaženu aktivnost u organizaciji i samoj realizaciji predstavljanja Studija ukrajinskog jezika i književnosti zajedno s drugim studentima Filozofskog fakulteta dao je predsjednik Kluba ukrajinistike, student Kristijan Dobroslav Zuzija.

Slavko Burda

"Дерево посади - Адіцу підмолоди" У акції лісонасадження брали участь українці з Вуковара

У Вуковарі, в лісовому парку Адіца 17 лютого 2018 року відбулася акція лісонасадження під назвою "Дерево посади - Адіцу підмолоди". Акція була організована керівництвом міста Вуковар у співпраці з хорватським лісовим господарством, яке з цієї нагоди подарувало місту 1125 саджанців дуба та ясеня. На цю благородну екологічну акцію відгукнулося 530 громадян міста різної вікової категорії - від наймолодших, дитсадівського віку, учнів початкових та середніх шкіл, студентів, членів різних спортивних клубів, до асоціацій ветеранів, громадських організацій, рад і товариств національних меншин, клубу пожежної служби, політичних

партій, а також всіх людей доброї волі. Адіца є не тільки невід'ємною частиною екологічної системи Вуковара, а й місцем зустрічі, спілкування і відпочинку, яке кожний громадянин міста відвідує принаймні один раз на тиждень, щоб відпочити і провести свій вільний час.

Цією акцією вуковарці показали свою турботу про майбутні покоління, бажаючи лісопарк зробити доступним і приємним місцем відпочинку для кожного мешканця міста.

Важливо підкреслити активну участь у лісонасадженні дітей та молоді, які, беручи участь у таких зелених акціях, підвищують свою обізнаність про важливість захисту навколишнього

середовища.

У цій акції брали участь і представники української національної меншини Вуковарсько-сріємської області, зокрема молоде покоління Українського культурно-просвітнього товариства "Іван Франко" з Вуковара. Кожне посажене деревце вони означили жовто-блакитною стрічкою, підкреслюючи участь у акції українського товариства.

Після закінчення робочої частини суботнього ранку в Адіці, всі присутні громадяни продовжили спілкуватися, а про підтримку гарної атмосфери потурбувався струнний ансамбль тамбурів "Bečarski inat".

Тетяна Рамач

Susret s ukrajinskim književnikom Andrijem Ljubkom

● Ukrajinski književnik, Andrij Ljubka

● Andrij Ljubka i studenti Ukrajinistike u dvorani "Taras Ševčenko"

Katedra za ukrajinski jezik i književnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu ugostila je popularnog ukrajinskog književnika, prevoditelja i esejistu Andrija Ljubku. Završio je studij Ukrajinske filologije na Sveučilištu u Užgorodu te studij Balkanistike na Sveučilištu u Varšavi. Aktivni mladi književnik iza sebe ima brojna izdanja - zbirke poezije: "Osam mjeseci šizofrenije", "Terorizam", knjige proze "Killer. Zbirka priča.", knjiga eseja i članka "Spavati sa ženama", roman "Karbid", zbirka priča "Soba za tugu" i zbirka kratkih priča "Saudade". Njegova su djela prevedena na engleski, njemački, kineski, portugalski, ruski, češki, poljski, srpski, makedonski, litavski, slovački, rumunjski i turski jezik, a sam autor prevodi s polj-

skog, srpskog, hrvatskog i engleskog. S hrvatskog je preveo zbirku poezije Marka Pogačara "Čovjek večera u papučama svoga oca". Osvojio je brojne nagrade, a zadnja mu je nagrada "Jurij Ševeljov" za knjigu "Saudade" iz 2017. godine.

Andrij Ljubka je predstavio tri svoje knjige - roman "Karbid", zbirku priča "Soba za tugu" i zbirku kratkih priča "Saudade". Posebnu je pozornost posvetio najnovijem romanu "Saudade". Roman se sastoji od 63 kratka teksta (do tri stranice) izabrane esejistike, kolumni i proznih tekstova. Riječ "saudade" portugalskog je podrijetla i označava žalost i nostalgiju prema nečemu što se nije dogodilo. Ljubka je iz ove knjige pročitao dva teksta.

Prvi svoj roman Ljubka nije tiskao jer

je, kako kaže, previše osoban i za njega je to bio roman s pomoću kojega je učio kako pisati romane. Također, objašnjava kako pisanje za njega djeluje kao neka vrsta autoterapije ili psihoterapije pa stoga ne objavi sve ono što napiše. Prema jednoj od priča iz "Sobe za tugu" snimljen je kratkometražni film. Ljubka trenutno prevodi knjigu Miljenka Jergovića "Otac" s hrvatskoga na ukrajinski jezik.

Ovo nije prvi susret sa studentima zagrebačke Ukrajinistike. I prošle je godine pisac gostovao na Filozofskom fakultetu i zato je njegov dolazak okupio studente svih godina. Nadamo se da će Ljubkino stvaralaštvo dobiti i hrvatski prijevod, kao što očekujemo ponovni susret s ovim zanimljivim piscem i pripovjedačem.

Maja Širić, studentica 5. godine Ukrajinistike

Održana godišnja Izvještajna skupština KPD Ukrajinaca "Karpati" Lipovljani

● Radno predsjedništvo skupštine

Kulturno-prosvjetno društvo Ukrajinaca "Karpati" Lipovljani je održalo svoju redovnu godišnju Izvještajnu skupštinu 17. veljače 2018. godine u Društvenom domu Lipovljani.

Prije početka Skupštine, održan je krati kulturno-umjetnički program koji su izveli pjevačka i plesna skupina, a počeo je pjevanjem himni RH i Ukrajine. Članove Društva i goste pozdravio je predsjednik Udruge Ivan Semenjuk te im se

zahvalio na odazivu. Posebni pozdravi bili su upućeni načelniku Općine Nikoli Horvatu, župniku Grkokatoličke crkve u Lipovljanima Igoru Fedešenu, predsjednici Udruge umirovljenika Mariji Horvat, predsjednici pjevačke skupine "Lira" Nevenki Zorić, predsjedniku Češke besede Lipovljani Marijanu Kadličeku te predsjednici Matice hrvatske - ogranak Lipovljani Meliti Lenička.

Na prijedlog predsjedništva koje je održalo svoju sjednicu 9. veljače, pred-

ložen je dnevni red koji je usvojen i po istome je Skupština nastavila s radom. U sastav Verifikacijske komisije predloženi su Mira Ardan, Štefica Hoško i Željka Hnatjuk. Za Radno predsjedništvo predloženi su kao predsjednik Ivan Semenjuk, te članovi Bogdan Hnatjuk i Ankica Holovčuk. Za zapisničara je predložena Štefica Semenjuk, a ovjervitelji zapisnika Bogdan Hnatjuk i Ankica Holovčuk. Predloženi su prijedlozi jednoglasno usvojeni. Predsjednica Verifikacijske komisije Mira Ardan podnijela je izvješće o broju nazočnih članova, te utvrdila da postoji kvorum za donošenje pravovaljanih odluka.

Izvješće o radu za 2017. godinu podnio je predsjednik KPD Ukrajinaca "Karpati" Ivan Semenjuk. Iznio je podatak da je prema kronološkom prikazu aktivnosti udruge u 2017. godini evidentirano 38 aktivnosti, iz čega je vidljiv veoma plodonosan rad ove udruge. Da ne bi pojedinačno iznosio svaku aktivnost, u izvješću je spomenuo najvažnija događanja u protekloj godini.

Financijsko izvješće za 2017. godinu

● Dječja skupina KPD Ukrajinaca "Karpati" - Lipovljani

● Zbor KPD Ukrajinaca "Karpati" - Lipovljani

podnio je tajnik Zoran Gaćeša, navodeći da su u protekloj godini utrošena značajnija finansijska sredstva zbog izdavanja monografije i podizanja spomenika Tarasu Ševčenku, za što su prikupljane i dodatne donacije, prvenstveno iz Veleposlanstva Ukrajine u RH, saborskog zastupnika za ukrajinsku nacionalnu

manjinu, Sisačko-moslavačkog župana i općine Lipovljani. U ime Nadzornog odbora, njegov predsjednik Ivica Ardan podnio je izvješće da su utrošena finansijska sredstva u skladu sa propisanim normama i da nepravilnosti u radu udruge nije bilo. Sva tri izvješća jednoglasno su usvojena.

Plan rada za 2018. godinu podnio je predsjednik KPD "Karpati" navodeći planirane aktivnosti.

Nakon molitve i zahvale koju je vodio grkokatolički župnik Igor Fedešen, uslijedila je pripremljena večera i druženje.

Ivan Semenjuk

У Вуковарі проведені Річні звітні збори УКПТ ім. Івана Франка

● Робоча президія

У суботу, 9 грудня 2017 року, в конгресному залі "Бауер" у Вуковарі відбулися річні Звітні збори Українського культурно-просвітнього товариства "Іван Франко" Вуковар. Після реєстрації учасників, збори відкрив голова товариства Ігор Семенюк, який привітав багаточисленну публіку і

наголосив, що українське товариство у Вуковарі продовжує якісно працювати над збереженням своєї культури, традицій, мови та ідентичності.

Для проведення Звітніх зборів була обрана робоча президія. Лічильна комісія зареєструвала кількість присутніх. Вагомою частиною зборів був звіт про виконану роботу за

2016 рік. Звітувала заступник голови товариства Олеся Беч, яка детально перерахувала різні заходи, що були проведені протягом 2016 року.

З-поміж багатьох, заслуговують на згадку традиційна маніфестація товариства "Дні української культури у Вуковарі", виступ на Центральній маніфестації українців у Каніжі та багато інших. З фінансовим звітом учасників річних зборів ознайомила секретар Марія Семенюк Сімеунович, а з планом роботи товариства на 2018 рік - член президії Стефан Бойко. Від імені Наглядового комітету до членів товариства звернувся Павло Комуницький.

На завершення зборів, голова УКПТ "Іван Франко" Ігор Семенюк щиро подякував усім членам товариства за їх внесок у збереження та поширення української культури і народних, національних звичаїв на цих просторах. А за особливий внесок, співпрацю, презентацію та рекламування роботи Українського

● Голова товариства Ігор Семенюк з нагородженими активістами

● Дитяча група "Сонечко"

культурно-просвітнього товариства "Іван Франко", грамотами були нагороджені активні члени товариства п. Ніна Даціч, п. Вера Матушинські та п. Іван Крізманич.

Родзинкою зборів був виступ наймолодших учасників товариства -

дитячої групи "Сонечко", які разом із своїм керівником підготували святкову програму до свята Миколая.

Весело і завзято рідною мовою декламували вони вірші про святого Миколая, а також привітали його піснею. У святковій програмі

прийняли участь і учні основної школи Антуна Бауера, які вивчають українську мову в школі. Згідно традиції, діти були нагороджені подарунками, а вечір продовжився у приємному спілкуванні.

Тетяна Рамач

Veličanstveni Koncert božićnih pjesama u Zagrebačkoj katedrali

● Zbor KPD Ukrajinaca "Karpati" - Lipovljani

Organizaciji Koordinacije vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba, a uz veliku pomoć predstavnika poljske nacionalne manjine iz Zagreba, 9. siječnja 2018. godine održan je Koncert božićnih pjesama nacionalnih manjina iz Hrvatske. Koncert je počeo nakon svete mise pred prepunim auditorijem, jer su gotovo svi vjernici nakon svete mise ostali na koncertu. Od velikog broja novopridošlih gostiju, potrebno je istaknuti prisutnost gradonačelnika Grada Zagreba Milana Bandića s pratnjom, gostiju iz veleposlanstva te zamjenice načelnika Općine Lipovljani Ljiljane Tomić.

Božićne pjesme su se pjevale na deset različitih jezika, a počeo je nakon najave rektora Zagrebačke katedrale mr. Josipa Kustića, te upućenih riječi zahvale za prisutnost izvođača od strane predsjednika

Vijeća grada Zagreba Dušana Miškovića, te glavnog organizatora, predsjednice PKU "M. Kopernik", Valentine Lončarić.

Koncert je otvorio zbor Zajednice Talijana iz Rijeke "Fedeli Fijuma", zatim je nastupio njemački pjevački zbor iz Zagreba. Sljedeći izvođač je bila pjevačka skupina KPD Ukrajinaca "Karpati" iz Lipovljana koja je otpjevala dvije ukrajinske božićne pjesme - koljade "Boh sja roždaje" i "Oj u Veflejem", te za svoje izvođenje bila nagrađena velikim pljeskom. U nastavku programa, mješoviti pjevački zbor "Lira" iz Lipovljana zastupao je slovačku nacionalnu manjinu, potom je Češka beseda "Bohemia" iz Zagreba pjevala češke božićne pjesme. Domaćin, vokalna grupa "Wisła" pjevala je na poljskom jeziku, a zatim je mješoviti pjevački zbor "Slovenski dom" iz Zagre-

ba pjevao na slovenskom jeziku. Nastavio je mađarski mješoviti pjevački zbor iz Zagreba. Po prvi puta, nastupio je ruski zbor "Rjabinuška" iz Zagreba, a predstavljajući božićnih pjesama na ovom koncertu zatvorio je KUD "Bosiljak" iz Čučerja, pjevajući međumurske božićne pjesme na hrvatskom jeziku. Pod ravnanjem dirigenta Ambrozija Puškarića i u pratnji tamburaškog sastava iz Čučerja, po jednu strofu poznate božićne pjesme "Tiha noć", otpjevale su svaka pjevačka skupina, pjevajući na svom jeziku.

Bilo je predivno slušati pjevanje na talijanskom, njemačkom, ukrajinskom, slovačkom, češkom, poljskom, slovenskom, mađarskom, ruskom i hrvatskom jeziku. Za kraj, svi izvođači zajedno su sa prisutnom publikom otpjevali božićnu pjesmu "Narodi nam se kralj nebeski".

Ivan Semenjuk

Usvojeni Operativni programi Vlade Republike Hrvatske za nacionalne manjine za razdoblje od 2017. do 2020. godine

Na sjednici Vlade Republike Hrvatske održanoj 24. kolovoza 2017. godine usvojeni su Operativni programi za nacionalne manjine za razdoblje od 2017. do 2020. godine. Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina zaduženi su da svakih šest mjeseci dostavljaju Izvješće o provođenju Operativnih programa za nacionalne manjine za razdoblje od 2017. do 2020. godine.

Operativni programi predstavljaju operativnu realizaciju partnerske i koalicijske suradnje saborskih zastupnika nacionalnih manjina i nove Vlade, koja je utvrđena nakon izbora, s ciljem da se pokrene sustavni rad na ostvarivanju temeljnih prava nacionalnih manjina s tim da svi saborski zastupnici nacionalnih manjina podrže aktualnu vladu.

Dokument „Operativni programi za nacionalne manjine za razdoblje od 2017. do 2020. godine“ napisan je na 34 stranice formata A-4 te ima sljedeći sadržaj:

Uvod

Operativni program za zaštitu i unapređenje postojeće razine prava svih nacionalnih manjina,

Operativni program za srpsku nacionalnu manjinu, Operativni program za talijansku nacionalnu manjinu, Operativni program za češku i slovačku nacionalnu manjinu, Operativni program za mađarsku nacionalnu manjinu, Operativni program za albansku nacionalnu manjinu, Operativni program za romsku nacionalnu manjinu.

Za ukrajinsku nacionalnu manjinu i još 14 nacionalnih manjina nisu doneseni posebni programi, ali je utvrđen Operativni program za zaštitu i unapređenje postojeće razine prava svih nacionalnih manjina, koji je napisan na devet stranica formata A-4 i sadrži 9 glavnih točaka s 29 podtočaka te navedenih rokova i dinamika:

Služenje jezikom i pismom nacionalnih, privatno i u javnoj uporabi, te u službenoj uporabi

U 2 podtočke planira se priznavanje statusa manjinskih jezika. Ukrajinski jezik u RH ima status manjinskog jezika.

Odgov i obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina

Od 10 podtočaka izdvajamo sljedeće:

Neće se određivati donja granica broja učenika potrebnih za formiranje razrednih odjeljenja u osnovnim i srednjim školama te usmjerenja u srednjim školama za pripadnike nacionalnih manjina

Sudjelovanje predstavnika nacionalnih manjina u budućim izradama kurikulskih dokumenata u sklopu cjelovite reforme naobrazbe se odnose na pripadnike nacionalnih manjina (Model A,B,C)

Osigurat će se dostatna sredstva za pripremu, prijevode i tiskanje potrebnih udžbenika kao i dopunskih nastavnih sredstava nužnih za školovanje pripadnika nacionalnih manjina

Unaprijediti vrednovanje rada učitelja, nastavnika i stručnih suradnika koji rade u odgojno-obrazovnim ustanovama svih razina na jezicima nacionalnih manjina, imajući u vidu povećanje posla u dvojezičnom administrativno-nastavnom sustavu

Uključivanje značajnih imena pripadnika nacionalnih manjina u hrvatskoj povijesti u kulturnu, obrazovnu i drugu politiku

Kulturna autonomija održavanjem, razvojem i iskazivanjem vlastite kulture te očuvanje i zaštita kulturnih dobara i tradicije pripadnika nacionalnih manjina

Od 7 podtočaka izdvajamo:

Podrška istraživačkim i kulturnim programima te programima međunarodne suradnje i izdavaštva kako bi se ostvarile pretpostavke za unapređenje kulturne autonomije udruga i organizacija nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj, s posebnim naglaskom na razvijanje dobrih odnosa RH s matičnim državama pripadnika nacionalnih manjina, uz skrb za položaj hrvatske nacionalne manjine u tim državama

Vlada RH će pružiti financijsku potporu za unapređenje rada u postojećim objektima koji su u vlasništvu ili ih koriste nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj, na temelju javnog poziva sukladno Zakonu o financiranju javnih potreba u kulturi te ruralnom razvoju

(Nositelji: Ministarstvo kulture, Ministarstvo poljoprivrede, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije i Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina)

Financijski poduprijeti poboljšanje uvjeta rada udruga i ustanova nacionalnih manjina koji se bave očuvanjem kulturne baštine, jezika i identiteta pojedine nacionalne manjine u RH u skladu sa Zakonom o financiranju javnih potreba u kulturi i propisima koji reguliraju financijsku potporu ustanovama nacionalnih manjina

(Nositelji: Savjet za nacionalne manjine, Ured za ljudska prava i prava nacio-

nalnih manjina i Ministarstvo kulture)

Pristup sredstvima javnog priopćavanja i obavljanje djelatnosti javnog priopćavanja na jeziku nacionalnih manjina

Sadrži 2 podtočke:

Osigurati institucionalne i materijalne uvjete za rad medijskih ustanova nacionalnih manjina

Zauzimati se za osnivanje redakcija za nacionalne manjine s ciljem učinkovitije proizvodnje, sub-proizvodnje i objavljivanja programa namijenjenih informiranju pripadnika nacionalnih manjina, na jezicima nacionalnih manjina

Pravo na samoorganiziranje i udruživanje radi ostvarivanja zajedničkih interesa

Sadrži 3 podtočke:

Osigurati će se neophodna sredstva Savjetu za nacionalne manjine kako bi se omogućila stabilnost rada udruga nacionalnih manjina i pružila mogućnost za unapređenje njihovog rada

Zajedno s predstavnicima nacionalnih manjina razmotriti mogućnost uređenja posebnosti organiziranja, statusa i djelovanja udruga nacionalnih manjina posebnim zakonom. (rok: III kvartal 2018. godine)

Napravit će se evalvacija primjene Uredbe o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro/moguće izmjene i dopune Uredbe

Zastupljenost u predstavničkim tijelima na državnoj i lokalnoj razini te u upravnim i pravosudnim tijelima

Sadrži 2 podtočke:

Zastupljenost nacionalnih manjina u Hrvatskom saboru osiguravat će se provođenjem članaka 16. i 17. Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor

Uspostaviti će se mehanizam praćenja prava prednosti i zapošljavanja pripadnika nacionalnih manjina u državnim i javnim službama te na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, s ciljem dosljedne provedbe članka 22. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina (rok provedbe: IV kvartal 2017. godine)

Sudjelovanje pripadnika nacionalnih manjina u javnom životu i upravljanju lokalnim poslovima putem vijeća i predstavnika nacionalnih manjina

Sadrži 2 podtočke:

U skladu s člankom 136. Zakona o lokalnim izborima pokrenuti postupak izrade posebnog zakona kojim će se regulirati postupak izbora članova vijeća

nacionalnih manjina i predstavnika nacionalnih manjina koji se biraju u jedinicama lokalne samouprave, sukladno odredbama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina (rok: IV kvartal 2018. godine)

Jačati kapacitete vijeća i predstavnika nacionalnih manjina s ciljem unapređenja njihovog rada na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a u okviru sredstava Europskog socijalnog fonda

Unapređenje razvojnih programa na područjima gdje povijesno žive i pripadnici nacionalnih manjina, a koja su demografski, ekonomski ili socijalno oslabljena i značajno ispod prosjeka nacionalne razvijenosti

Sadrži 5 podtočaka.

Promicanje mira i tolerancije te afirmacija vrednota Ustava Republike Hrvatske

Sadrži 2 podtočke:

Osnivanje međuresornog radnog tijela

na čelu s potpredsjednikom Vlade RH za vanjsku i europsku politiku, ljudska prava za razradu programa Vlade RH za promicanje mira i tolerancije te afirmaciju ustavnih vrednota RH te predložiti dugoročnu strategiju suzbijanja govora mržnje, nasilja, rasizma i diskriminacije u svim područjima društvenog života.

Treba istaknuti da svi saborski zastupnici nacionalnih manjina ističu izuzetan značaj ovog dokumenta za daljnje ostvarivanje manjinskih prava. Međutim, ima i kritika koje se više odnose na način zastupanja pojedinih manjina u Saboru nego na sam program koji je Vlada ponudila. Neki od predstavnika nacionalnih manjina također ističu da je to važan dokument, ali u njemu nisu sudjelovale sve manjine. Naš saborski zastupnik Veljko Kajtazi je u 2017. godini, prije nego li je Vlada RH usvojila programe na kojima je on sudjelovao, u nekoliko navrata održao sastanke s pripadnicima ostalih 11 nacionalnih manjina koje zastupa u Hrvatskom saboru.

Iako su predstavnici ukrajinske nacionalne manjine iznijeli i predložili saborskom zastupniku svu problematiku ukrajinske nacionalne manjine, saborski zastupnik Veljko Kajtazi je jedino zbog poznatog prioriteta uspio samo uvrstiti i utvrditi poseban Operativni program za romsku nacionalnu manjinu. Nije teško i može se zaključiti da jedan saborski zastupnik ne može zastupati 12 nacionalnih manjina, a slično je bilo i sa drugim zastupnikom koji zastupa 5 nacionalnih manjina. Poradi jasnoće navodim 15 nacionalnih manjina koji za sada imaju zajednički, a ne poseban Operativni program, a to su: austrijska, njemačka, bugarska, rusinska, ukrajinska, turska, poljska, vlaška, rumunjska, ruska, židovska, slovenska, bošnjačka, crnogorska i makedonska nacionalna manjina. Vrijeme je za promjenu, izmjenu ili dopunu Ustavnog zakona o pravima za nacionalne manjine kojim bi u Hrvatskom saboru svaka manjina imala svoga predstavnika.

Slavko Burda

ЗУСТРІЧ МОЛОДІ В ПРНЯВОРІ

17 лютого 2018 року у Духовному центрі в Прняворі (Боснія і Герцеговина) відбулася вже четверта щомісячна зустріч української греко-католицької молоді Боснійського вікаріату Крижевецької єпархії. Цей проект є спільним задумом сестер василіанок і священників вікаріату на чолі з єпископським вікарієм о. Мирославом Кернишином і відповідальним за молодь о. Орлом Закалюком. Мета зустрічей - створити умови для всебічного розвитку української греко-католицької молоді у Боснії, адже молодь є окрасою і надією кожного народу, його майбутнім. Цьому служать і Українські літні школи, що відбуваються щоліта у Прняворі. Щомісячні зустрічі покликані ще більше об'єднати молодих людей, підтримувати їх на шляху духовного, культурного і людського зростання протягом цілого року. Зу-

стріч відбувається в суботу, весь день є цікавим і насиченим, це місце та час для спілкування, молитви, навчання, виховання та дозвілля. Кожна зустріч присвячена певній, актуальній для молоді темі. Запрошений провідник (священик чи сестра) опрацьовує тему теоретично, наводить різні життєві приклади, спонукає до роздумів. Зокрема, тему "Дружба і друзі" викладала с. Еммануїла Вішка ЧСВВ, тему "Любов" – о. Олександр Хміль, парох зі Славонського Броду (Хорватія), тему "Конфлікти" – о. Іван Ліський, парох з Лишні (БіГ), тему "Інтернет" – о. Андрей Прихода, парох з Дев'ятини. Праця в групах, яку проводять сестри, допомагає застосувати здобуті знання на практиці. Молоді люди вчаться працювати в команді, висловлювати свої думки та почуття, а під час різних ігор і цікавих завдань не бракує

дотепів і сміху. Учасниками зустрічей є підлітки з різних куточків Боснії (м. Прнявор, с. Дев'ятина, с. Лишня, с. Дабрак, м. Баня Лука, с. Яблан, с. Козарець, с. Селиська) та Словенії. Українська молодь на таких зустрічах має нагоду поглибити своє духовне життя: приступити до св. Тайни Покаяння та брати участь у св. Літургії і відправі Вечірні. Окрім теоретичного і практичного вивчення певної теми та молитви, щоразу є нагода для ознайомлення з українськими звичаями, розучування молодіжних духовних пісень (за це відповідає студент Музичної академії Михайло Стахник), дозвілля та нових знайомств.

Маємо надію, що ці зустрічі сприятимуть духовному зросту, єдності та любові молодих людей до української культури.

с. Еммануїла Вішка ЧСВВ

SAD: Donjecka i Luganska Narodna Republika moraju nestati

● Kurt Walker, posebni američki predstavnik za Ukrajinu

Sporazumu iz Minska je cilj ponovno uspostavljanje suvereniteta i teritorijalnog integriteta Ukrajine, ali entitete kao što su Donjecka i Luganska Narodna Republika treba eliminirati, rekao je posebni američki predstavnik za Ukrajinu Kurt Walker. Prema njegovim riječima, Donjecku i Lugansku Narodnu Republiku je stvorila Rusija, kako bi prikrila svoje aktivnosti, a njihovo je postojanje protivno ukrajinskom Ustavu.

Specijalni predstavnik američkog State Departmenta za Ukrajinu Kurt Walker je izjavu o potrebi eliminacije Donjecke i Luganske Narodne Republike dao tijekom rasprave na "Institutu Hudson", navodeći kako one nisu u skladu s temeljnim dokumentom Ukrajine. Podsjetimo da ova izjava dolazi nekoliko dana nakon što je prekinuta takozvana "antiteroristička operacija" ukrajinskih snaga u Donbasu i po novom "Zakonu o reintegraciji" počela "Operacija ujedinjenih snaga" u kojoj se ukrajinska policija i Nacionalna garda stavljaju pod zapovjedništvo vojske. Neprijatelj više nisu "proruski separatisti", nego Rusija, koja je "kao agresor uključena u sukob i pomaže lokalne teroriste". Odmah nakon usvajanja ovog zakona u Kijevu, američki State Department je odobrio prodaju protuoklopnih sustava "Javelin" Ukrajini u vrijednosti od 47 milijuna dolara. Ako pratimo slijed događaja proteklih tjedana, izjava Kurta Walkera ima posebnu težinu.

"Takozvana Narodna Republika Lugansk i Donjecka Narodna Republika su entitete stvoreni od strane Rusije kako bi pomogli u prikrivanju uloge Ruske Fe-

deracije u tekućem sukobu i one moraju biti eliminirane", rekao je Walker. Također je istaknuo kako u ustavnoj strukturi Ukrajine nema mjesta za Lugansku i Donjecku Narodnu Republiku.

"Sporazum iz Minska je usmjeren na obnovu suvereniteta i teritorijalnog integriteta Ukrajine, a ti entiteti moraju nestati", istaknuo je specijalni predstavnik američkog State Departmenta za Ukrajinu.

Walker je također izrazio nadu kako će mirovna misija Ujedinjenih naroda u Donbasu postati sredstvo za provedbu Sporazuma iz Minska. Prema njegovim riječima, uz pomoć mirovnih snaga bi se trebalo stvoriti prijelazno razdoblje u kojem bi Rusija najprije nadzor nad Donbasom predala u ruke Ujedinjenih naroda, a UN bi onda osigurao predaju kontrole nad ovim područjem vlastima u Kijevu.

Ideju o mirovnim snagama Ujedinjenih naroda, koje će jamčiti provedbu Sporazuma iz Minska, prvo je iznijela Rusija, ali bi te snage trebale biti raspoređene na liniji razdvajanja sukobljenih strana. Kijev se po preporuci hrvatskog premijera Andreja Plenkovića odlučio za hrvatski scenarij iz "Erdutskog sporazuma", prema kojem bi se mirovne snage Ujedinjenih naroda trebale rasporediti na cijelom teritoriju Donbasa i preuzeti nadzor nad granicom s Rusijom, što sada zagovara i Kurt Walker.

S tim se prijedlogom od prvog dana nisu složili ni Rusija, ni čelnici Donjecka i Luganska, koji su kategorički odbacili ulazak mirovnih snaga na teritorij

republika. Osim toga, Kijev nema čime uvjetovati ovakav scenarij, budući da ukrajinska vojska na bojnopolju protiv lokalnih snaga nije ostvarila nijednu pobjedu.

Lugansk: "Walkerove izjave su apsolutno beznačajne"

Najnoviju izjavu Kurta Walkera su komentirali iz Luganska, gdje su rekli kako ona pokazuje svu njegovu nesposobnost.

Aktualni ministar vanjskih poslova Luganske Narodne Republike Vladislav Deinego je u intervjuu za RT naveo kako izjava posebnog predstavnika State Departmenta za Ukrajinu Kurta Walkera, koji traži eliminaciju samoproglašene Donjecke i Luganske Narodne Republike pokazuje njegovu nesposobnost.

"Prvo i najvažnije, to znači da se Walker uopće nije vodio dokumentima potpisanim u Minsku. To jest, stavkom 11. o složenim mjerama koji mora osigurati stvaranje ustavnih uvjeta da Donbas ima poseban status. Za njega je to prazna fraza. Prema tome, sve njegove kvalifikacije završavaju ovdje. On ne poznaje ni materijalnu osnovu pregovora, stoga su sve njegove izjave apsolutno beznačajne", rekao je Vladislav Deinego.

Rusija: SAD i Kijev se žele riješiti republiku i ljudi koji tamo žive

Izjavi je komentirao i Konstantin Kosačev, predsjednik Odbora za međunarodne poslove Vijeća Ruske Federacije.

"Ova izjava u potpunosti potvrđuje da gospodin Walker i američka strana u cjelini u kontekstu krize na jugoistoku Ukrajine nisu objektivni i nepristrani posrednik čija je zadaća riješiti sukob. Gospodin Walker pokazuje da su njegovi pristupi 100% usklađeni s pristupom Kijeva, a za njega, kao i za režim u Kijevu, one strukture koje postoje na jugoistoku Ukrajine, kao i ljudi koji tamo žive, su iritirajući čimbenik, ništa više. Dakle, neophodno ih se riješiti bilo kojim sredstvima, političkim ili, što je nedopustivo, vojnim", objasnio je Kosačev.

Senator je napomenuo kako je takav poziv u suprotnosti sa Sporazumom iz Minska, koji je odobren u Vijeću sigurnosti i kojeg se moraju pridržavati sve strane u sukobu, a jamci su Rusija, Njemačka i Francuska.

"Walkerove riječi se ne uklapaju u bilo koji okvir postojećeg sporazuma i po mom mišljenju je ovo pokazuje nespornost i nesposobnost da se da pravi doprinos napretku u rješavanju tako složenog i osjetljivog sukoba", zaključio je Konstantin Kosačev.

Home Politika. 04.03.2018.

Božićni koncert u grkokatoličkoj crkvi Preobraženja Gospodnjeg u Jastrebarskom

Na poziv župnika grkokatoličke župe Preobraženja Gospodnjeg iz Jastrebarskog, o. Milana Stipića, pjevačka skupina KPD Ukrajinaca "Karpati" Lipovljani je nastupila na Božićnom koncertu koji je održan u crkvi Preobraženja Gospodnjeg u Jastrebarskom 28. prosinca 2017. godine.

Crkva Preobraženja Gospodnjeg u Jastrebarskom je izgrađena u bizantskom stilu 2011. godine kao spomen-hram povodom 400. obljetnice uspostave Marčanskog vladništva. Ovaj pastoralni centar osnovan je 2007. godine po tadašnjem križevačkom vladiki Slavomiru Mikloviću, a posvetu i otvorenje je obavio vladika Nikola Kekić 19. svibnja 2012. godine. Prvi župnik koji je još i sada u toj crkvi je nama poznati i dragi o. Milan Stipić. Grkokatolici koji pripadaju ovoj crkvi su Hrvati, pa ćemo u nastavku nešto

reći o tome tko su oni i odakle potječu.

Napadom Turaka u 15. stoljeću područje Žumberka je bilo opustošeno i prazno, pa su potom na ta područja počeli doseljavati uskoci iz Bosne i Hercegovine, Cetinske krajine i okolice Senja. Većina doseljavanih uskoka bili su bizantsko-slavenskog obreda - grkokatolici. Nakon osnivanja Mačvanske grkokatoličke biskupije 1611. godine, žumberački uskoci pristupaju toj grkokatoličkoj, križevačkoj biskupiji, te zajedno s ukrajinskim grkokatolicima i Rusinima čine zajedničku cjelinu. Područje nastanjeno žumberačkim grkokatolicima proteže se uzduž hrvatsko-slovenske granice dužine preko 100 kilometara od Bregane do Metlike, a ima ih sve do Splita (prošle godine smo imali priliku djelomično pjevati svetu misu u grkokatoličkoj crkvi u Kričkama kod Drniša, a prije nekoliko godina bili

smo gosti i pjevali svetu misu u grkokatoličkoj crkvi u mjestu Radotovići).

Božićni koncert otvorio je KUD "Žumberčani" iz Zagreba, koji je nastupao u ovoj crkvi i prilikom njenog otvaranja i posvećenja. U sklopu svoga nastupa, otpjevali su uz pratnju tamburaškog sastava desetak božićnih pjesama, a zatim je na red došla i pjevačka skupina KPD Ukrajinaca "Karpati" Lipovljani.

Predsjednik KPD Ukrajinaca "Karpati" Lipovljani kratko je predstavio svoje društvo prisutnim vjernicima, naglasivši da pripadaju ukrajinskoj grkokatoličkoj crkvi u Lipovljanima. Istakao je pripadnost istoj crkvi i održavanju vjerskih i kulturnih običaja iz Ukrajine na ovim prostorima. Potom je pjevačka skupina otpjevala jedanaest ukrajinskih božićnih pjesama - koljada, koje su sa posebnim oduševljenjem pratili i pjevušili prisutni vjernici, a potom i čestitali na vrlo kvalitetnoj promociji ovih pjesama. Pjevane su sljedeće pjesme-koljade: Dobryj večir tobi, Dyvnaja novyna, Na nebi zirka, Boh sja roždaje, U Veflejemi, Nebo i zemlja, Oj u Veflejemi, Vo Veflejemi, Try slavniji cari, Oj pidemo pane brate, Svjata njič. Na Božićnom koncertu nastupili su i vjernici crkve Svetog Nikole iz Jastrebarskog predvođeni časnom sestrom njihove crkve, te su otpjevali nekoliko božićnih pjesama.

Na kraju su svi zajedno, u pratnji tamburaša KUD-a "Žumberčani" otpjevali božićnu pjesmu "Narodi nam se kralj nebeski".

Ivan Semenjuk

U Osijeku održan niz kreativnih radionica

Članovi Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Lesia Ukrajinka" iz Osijeka svake godine prije blagdana organiziraju kreativne radionice, majstorske tečajeve na kojima izrađuju ukrajinske suvenire, rukotvorine, elemente ukrajinske narodne nošnje, uskršna jaja itd. Radionice koje vodi prof. Oksana Sturko obuhvaćaju kreativne i edukativne aktivnosti

koje se realiziraju u grupnom radu članova Udruge i ljubitelja ukrajinske kulture i kreativnosti.

Voditeljica radionica Oksana Sturko uvjerava da se upravo ovakvim angažmanom ostvaruje niz fizičkih, psihičkih i socijalnih potreba za oslobađanjem napetosti opuštanjem, učenjem, stvaranjem i druženjem nakon napornog radnog tjedna. Osim toga, rad u kreativnim radioni-

cama omogućava članovima ukrajinske udruge iz Osijeka saznati više o svojoj kulturi i tradicijama svojih predaka.

Svoju radnu 2017. godinu Ukrajinci iz Osijeka okrunili su snimanjem za TV emisiju "Manjinski mozaik", predstavivši maštoviti rad sekcije rukotvorina uz ukrajinske pjesme.

Olesja Martinjuk

"UKRAJINSKI BAL 2018." U SLAVONSKOM BRODU

Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo "Ukrajina" Slavonski Brod preko trideset pet godina organizira treće subote u mjesecu siječnju zabavu pod nazivom "Ukrajinski bal". Prigoda je to da se uživa u ukrajinskoj glazbi, folkloru, plesu i riječi, da se sretnu stari znanci, prijatelji, rode nove

ljubavi.

Ove godine "Bal" je održan 20. siječnja 2018. u prekrasnoj "Svečanoj dvorani Kristal".

Mnogobrojnim gostima, prijateljima, simpatizerima ukrajinske pjesme i plesa, riječima dobrodošlice obratio se predsjednik UKPD "Ukrajina" Vlado Kare-

šin, a potom su članovi Društva, kroz sudjelovanje četiri sekcije: folklorne, zbora, dramske i glazbene, predstavili običaj "Ukrajinskog svatovca". U koreografiji Ivice Kševija, koji je cijelo vrijeme izvođenja svatovca, kao stari svat, kum, rukovodio svatovima, prikazan je svatovski običaj od dolaska mlade i susreta s roditeljima mladoženje, preko darivanja, uz pjevanje starih pjesama "vivada" kojima se pozivaju poimenice roditelji, kumovi, djeveri i ostali gosti da daruju mladence. Zatim slijedi prvi ples mladenaca kojima se potom pridružuju prijatelji, zajedno se vesele, plešu i raduju njihovoj sreći. Cijeli prikaz svatovskih običaja upotpunjen je prekrasnim nošnjama iz različitih krajeva Ukrajine: bukovinska, huculska, kijevska nošnja. Na svečano ukrašenom stolu za kojim sjede mladenci i roditelji, nalazio se, pored cvijećem ukrašene "riske" i tradicionalni svečani kruh "korovaj", kojeg, izrezanog na kriškice, mladenci nakon darivanja nude svakom gostu koji ih daruje. Za ovu prigodu, risku je priredila gospođa Alina Kševi. Svečani kruh "korovaj" je ispekla gospođa Marija Ančurovki. Orkestrom je ravнала gospođa Josipa Ančurovski, a mješovitim pjevačkim zborom dirigentica gospođa Sanja Stičinski. Dramski dio priredila je gospođa Viktorija Račok. Izvođenje "Svatovca" - "Ukrajinske vesillja" bilo je popraćeno burnom pljeskom nazočnih gostiju. Pored svatovskih običaja, gosti su mogli razgledati i likovne radove koje su izradili članovi likovne sekcije Društva.

Nakon kulturno-umjetničkog programa gosti su se do ranih jutarnjih sati zabavljali i plesali uz glazbu vokalno-instrumentalnog sastava "Zabava" iz Kule.

Uz raznovrstan kulturno-umjetnički program organiziran je i rolo ples, puhanje balona, bogata tombola i licitacija zagonetnog paketa.

Jasna Bek

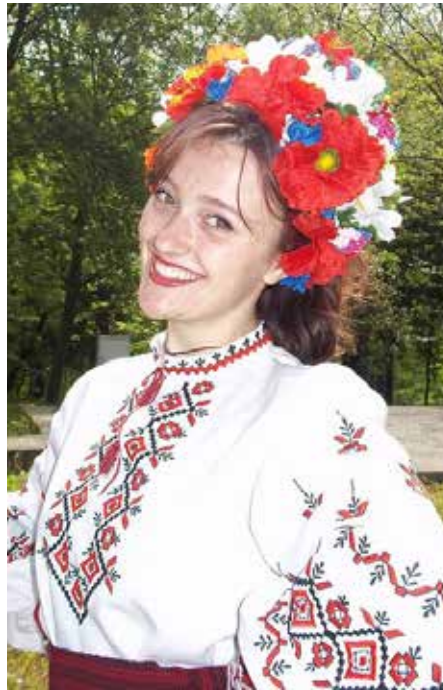
● Mladenci s roditeljima, ples "Svatovac"

● Ples "Svatovac"

Anita Nađ, najmlađa voditeljica zbora UKPD "Ivan Franko" Vukovar

Dvadesetjednogodišnja Anita Nađ voditeljica je zbora Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Ivan Franko" u Vukovaru. Sam zbor sastoji se od 25 članova a uz zbor nalazi se i bend kojeg čine 5 svirača. Svojim djelovanjem u zboru započela je 2014. godine te se osobito istaknula u pjevanju i sviranju a dvije godine kasnije, 2016. postala je voditeljicom zbora. Iako je do sada najmlađa voditeljica koju zbor pamti, ističe kako je njezini članovi slušaju i poštuju. Sa svim članovima nastoji održati dobar odnos, te kaže da iako ponekad zna biti stroga sve je za dobrobit Društva kako bi nastupi bili još uspješniji. Na pitanje je li teško voditi zbor, Anita priznaje da je, ali uz veliku ljubav i želje sve se uspijeva. Iako se ponekad osjeća umorno i iscrpljeno nakon dobro održanog nastupa, ispunjena je i

zadovoljna. Nastupima često prisustvuju i njezini prijatelji. Uz sve obveze vezane uz zbor, Anita je uspješna studentica treće godine fizioterapije na Veleučilištu Lavoslava Ružičke u Vukovaru. Ističe se kao jako dobar student te pokazuje želju da upiše dodatne dvije godine. Svoje slobodno vrijeme voli provoditi u čitanju dobre literature a priznala je da od glazbe rado sluša narodnu ukrajinsku glazbu te pronalazi nove pjesme za zbor.

Osim slušanja ukrajinske glazbe Anita također uči ukrajinski jezik jer ga, kako i sama kaže, želi usavršiti. Iako je do sada imala samo četiri samostalne pjesme, Anita je mnogima po svojem prekrasnom glasu ostala u pamćenju kroz brojne nastupe. Sudjelovala je i u prvom regionalnom natjecanju solo pjevanja u Rijeci koji se održao 2017. godine.

Sunčica Beč

Вечір коляди в Прняворі

Цьогорічний "Вечір коляди" організований парохією Преображення Господнього та сестрами Василіянками, який відбувся 14 січня у Духовно-пасторальному центрі "Василіанеум" в Прняворі став уже новою традицією та подією, на яку збираються українці з Боснії та Хорватії. На радість, але також і на здивування організаторів зал Духовного центру був затісний, щоб помістити понад сотню українців з Прнявора, Лишні, Дабрака, Дев'ятини, Баня Луки, Яблана, Козарця, Славонського Броду, Осієка і Вуковара. Між тими, що відгукнулися на запрошення були священики з родинами, монахині, молоді, діти і старші.

Програма "Вечора коляди" включала в себе дитячий різдвяний вертеп, та колядування різних груп, сестри з Осієка приготували для всіх присутніх символічні маленькі подарунки, а також діти мали нагоду знайти солодощі в соломі під ялинкою. Після офіційної частини всі присутні мали нагоду покуштувати принесені страви та напої, поспілкуватися, обмінятися думками.

Надіємось, що українська традиція збиратися разом і колядувати не загубиться і, що на наступний рік "Вечір коляди", можливо, наново обдуманий та ще краще підготований знову збере тих, хто любить і пам'ятає українські традиції пов'язні з Різдом Христовим.

с. Еммануїла Вішка ЧСВВ

U Šumeću održani XIII. susreti Ukrajinaca Republike Hrvatske

Trinaestu godinu zaredom, u Šumeću se održava manifestacija pod nazivom "Susreti Ukrajinaca Republike Hrvatske". Dana 29. prosinca

u Domu u Šumeću održana je tradicionalna ukrajinska manifestacija koja je okupila pripadnike ukrajinske nacionalne manjine i ljubitelje ukrajinske kulture.

Organizatori manifestacije su Ukrajinska zajednica RH i Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo "Andrij Pelih" iz Šumeća. Na početku programa publiku je pozdravio predsjednik UKPD-a "Adrij Pelih" Darko Karamazan, zaželeivši dobrodošlicu gostima i sudionicima.

U kulturno-umjetničkom programu sudjelovali su domaćini, UKPD "Andrij Pelih" koji su predstavili ukrajinski narodni ples i ukrajinske pjesme, KUD "Šokadija" Šumeće koji su predstavili hrvatsku tradicionalnu baštinu, udruga "Česka Beseda" koja je predstavila češke pjesme. Nakon kulturno-umjetničkog programa uslijedilo je zajedničko druženje.

Petar Varošić

"Puščennja" u Petrovcima

Dva dana uoči početka korizmenog posta 10. veljače 2018. u Petrovcima je održano "Puščennja". Ovo je već treća godina zaredom u kojoj Ukrajinci u Petrovcima organiziraju ovakav vid zabave. Iako je "Puščennja" mladim generacijama bilo nepoznato, starije generacije su daleko više upoznate s ovom vrstom običaja kojoj je glavna uloga dobra zabava uz hranu i ples koja se po obi-

čaju održava zadnji tjedan prije početka Korizme. Obilježava se tjedan veselja i radosti ispraćanja zime i dočekivanja proljeća. To je ujedno idealna prilika za kušanje tradicionalne ukrajinske hrane i ples uz ukrajinsku glazbu. Za glazbu je bio zadužen klavijaturist Ivan Bačinski iz Banja Luke a u pjevanju mu se pridružio član vukovarskog zbora Petar Fedorant. Uz poznate ritmove "Kolomyjke" počela

je prava zabava. Mladići i djevojke nadmetali su se različitim plesnim trikovima koje su naučili na folkloru ili u sklopu ljetnih škola. U poznavanju plesnih figura posebno su se istaknuli mladi Brođani koji su stigli u pratnji Vlade Karešina, predsjednika UKPD "Ukrajina". Neki od njih prvi su puta prisustvovali ovakvom događaju, a na pitanje kako im se sviđa, nisu skrivali svoje oduševljenje te su već najavili svoj dolazak iduće godine. Osim Brođana, zabavi su se pridružili i svi Petrovčani kao i članovi vukovarskog zbora "Ivan Franko". Uz glazbu i ples na "Puščennju" su posluženi fini ukrajinski specijaliteti kao što su piroge i holupci. Za hranu su bile zaslužne žene koje su odvojile dio svog slobodnog vremena u pravljenju kolača, a prije početka same zabave u velikom loncu su kuhale piroge. Zabava je potrajala dugo u noć a sve one koji nisu imali priliku prisustvovati ovogodišnjem "Puščennju" pozivamo da nam se iduće godine pridruže kako bi ga proslavili zajedno u još većem broju.

Sunčica Beč

U Lipovljanima održana tradicionalna "Ukrajinska večer - bal"

● Pyrohy, varenyky - najpoznatiji ukrajinski specijalitet

● Ivan Bačinski i Ivan Semenjuk

U skladu s tradicijom, Kulturno-prosvjetno društvo Ukrajinaca "Karpati" Lipovljani i ove je, prve subote u mjesecu veljači organiziralo "Ukrajinsku večer - bal" u Društvenom domu u Lipovljanima.

Održavanje ove večeri je u skladu s promicanjem ukrajinske kulture i dobroga suživota ukrajinske nacionalne manjine u višenacionalnoj sredini općine Lipovljani u kojoj trenutno živi trinaest nacionalnih manjina, a jedna od brojnjih su Ukrajinci.

Kao i prethodne, "Ukrajinska večer - bal" bila je dobro posjećena a dvorana puna veselih, razdraganih gostiju. Prije svega, s posebnim zadovoljstvom treba naglasiti prisutnost načelnika Općine Li-

povljani, Nikole Horvata, atašea za kulturu Veleposlanstva Ukrajine u RH Vite Holetz, te konzulice Olene Gryshenko, predsjednika Ukrajinske zajednice RH Mihajla Semenjuka, grkokatoličkog župnika lipovljanske župe Igora Fedešena i drugih uvažanih gostiju.

Na početku manifestacije, dječja plesna skupina "Karpata" otplesala je jedan dinamični ukrajinski ples te svojim nastupom uvela goste u zabavnu večer. Riječima zahvale na odazivu, nazočnima se obratio predsjednik "Karpata" Ivan Semenjuk. Predsjednik Udruge posebno je naglasio da je program s prikazanim plesom bio uvertira ovoj zabavnoj večeri te da slijedi druženje, večera i zajednička pjesma i ples. Prije poslužene večere, zahvalu za večeru i molitvu poveo je pri-

sutni župnik Igor Fedešen. Nakon poslužene večere uslijedila je prodaja tombola te apoena za "Ples cvjetova". Oko pola noći, posluženi su ukrajinski specijaliteti - pirogi s prilozima, koje su za ovu prigodu pripremile vrijedne članice "Karpata" (oko 1400 komada).

Nakon "Plesa cvjetova" i dodjele zaslužnog poklona pobjedničkom paru, održano je i izvlačenje tombola, a nakon toga se nastavio ples do zore. Osim renomiranog sastava "Boje noći" koji nastupaju uzastopno na nekoliko "Ukrajinskih večeri", ukrajinskim pjesmama i plesovima zabavljao nas je Ukrajinac iz susjedstva, Ivan Bačinski koji također godinama oduševljava naše goste.

Ivan Semenjuk

Prvi nastupi 2018. godine UKPD-a "Taras Ševčenko" iz Kaniže

Početak 2018. godine Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo "Taras Ševčenko" iz Kaniže obilježilo je predstavljajući ukrajinske plesove na manifestacijama u Brodsko-posavskoj županiji. Želju za očuvanjem ukrajinskih plesova i umijeće izvedbi zahtjevnih plesnih koraka pokazali su na 8. dobrotvornom malonogometnom turniru Kolonija 2018. - tradicija dobrote i humanosti.

Ovaj turnir je organizirala amaterska dobrotvorna sportska udruga MNK Kolonija - sv. Dominik Savio, Caritas Slavonsko-brodskog dekanata i Župa sv. Dominika Savija pod generalnim pokroviteljstvom Grada Slavanskog Broda i Brodsko-posavske županije. Cilj turnira je prikupiti novčana sredstva za pomoć najpotrebnijima. Starija plesna skupina UKPD-a "Taras Ševčenko" nastupala

je na kulturno-umjetničkom programu koji se održao 7. siječnja u Slavanskom Brodu na području Kolonije. Svojim nastupom članovi Društva doprinijeli su ne samo očuvanju i prezentaciji ukrajinskih plesova već i prikupljanju novčane pomoći za liječenje dječaka Luke i kupnju aparata za Odjel kardiologije Opće bolnice "Dr. Josip Benčević" u Slavanskom Brodu.

Starija plesna skupina UKPD-a "Taras Ševčenko" po prvi put je nastupala na Danima općine Bukovlje. Program obilježavanja Dana općine Bukovlje bio je bogat raznovrsnim događanjima a članovi društva su imali čast predstaviti ukrajinske plesove "hopak" i "povzunc" u okviru kulturno-umjetničkog programa održanog 20. siječnja u Svečanoj dvorani u Bukovlju. Uz UKPD "Taras Ševčenko" svoje tradicijske pjesme i plesove predstavile su i folklorne skupine iz Bukovlja, Starih Perkovaca, Korača, Korduševaca, Buka i Davora. Uz folklorni program organizatori su dodijelili nagrade i priznanja najboljim vinarima 2018.

Lidija Has

U Kaniži održan tradicionalni "Božićni koncert"

"Božićni koncert" u Kaniži tradicionalno se održava već trinaest godina. Rezultat je zajedničkog rada i truda članova i simpatizera Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva Taras Ševčenko iz Kaniže. I ove je godine koncert organiziralo UKPD "Taras Ševčenko" iz Kaniže i Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske pod pokroviteljstvom Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske i Općine Bebrina 27. prosinca 2017. godine u prostorijama Mjesnog doma u Kaniži. Kulturno-umjetnički program započeo je prigodnim obraćanjem Željka Hasa, predsjednika UKPD-a "Taras Ševčenko". Predsjednik se zahvalio svima na dolasku te zaželio obilje mira i Božjeg blagoslova povodom božićnih blagdana te pozvao sve uzvanike da užiju

vaju u kulturno-umjetničkom programu. Članice pjevačkih skupina UKPD-a "Taras Ševčenko" i KUD-a "Posavac" su tradicionalnim ukrajinskim i hrvatskim božićnim pjesmama doprinijele stvaranju božićne atmosfere i uveličale ovu malu, za selo iznimno važnu svečanost. Ukrajinske božićne pjesme („koljadke“) usmenom narodnom predajom prenosi su pripadnici ukrajinske nacionalne manjine u Kaniži, a tu tradiciju nastavlja i pjevačka skupina UKPD-a "Taras Ševčenko". Učenici Osnovne škole "Antun Matija Reljković" iz Bebrine koji izučavaju Ukrajinski jezik, božićnim recitacijama i pjesmama još su jednom pokazali da marljivo doprinose očuvanju, unaprijeđivanju i razvijanju ljubavi prema ukrajinskom jeziku, kulturi i povijesti. Mlađa,

srednja i starija plesачka skupina UKPD-a "Taras Ševčenko" ukrajinskim su plesovima zagrijali i razveselili srca svih nazočnih. Ukrajinskom suvremenom božićnom pjesmom predstavila se i Brođanka Irena Semenjuk, svojim nastupom razveselivši i mlađe i starije gledatelje. Svojim prisustvom i prigodnim govorima ovaj tradicionalni događaj uveličali su i predsjednik Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske i predstavnik Ukrajinske nacionalne manjine Brodsko-posavske županije Mihajlo Semenjuk, grkokatolički svećenik iz Kaniže Nikola Stupjak te rimokatolički svećenik iz Kaniže Stjepan Sokolović. Nakon službenog dijela programa svi sudionici su mogli uživati u zajedničkoj večeri i druženju.

Lidija Has

Zajednički Božićni koncert lipovljanskih udruga

Već tradicionalno, kao i svake godine, u organizaciji mješovitog pjevačkog zbora "Lira" iz Lipovljana, 29. prosinca 2017. godine u Društvenom domu u Lipovljanima održan je Božićni koncert lipovljanskih kulturnih udruga.

Koncert je otvorio domaćin, mješoviti pjevački zbor "Lira" pjevajući božićne

pjesme na hrvatskom jeziku. Uslijedio je nastup pjevačke grupe Udruge umirovljenika iz Lipovljana koji su se predstavili sa dvije hrvatske božićne pjesme. Članice pjevačke skupine "Lepeze", pripadnice Češke besede Lipovljani, potom su otpjevale božićne pjesme na češkom jeziku, a tamburaši KUD-a "Lipa" su odsvirali i otpjevali dvije božićne pjesme na hrvat-

skom jeziku.

Pjevačka skupina KPD Ukrajinaca "Karpati" Lipovljani je svojim nastupom predstavila četiri ukrajinske božićne pjesme - koljade, da bi iza njih nastupio mješoviti pjevački zbor "Lira" iz Lipovljana, pjevajući božićne pjesme na slovačkom jeziku.

Da bi istaknuli zajedništvo u različitoj jeziku, sve udruge su potom otpjevale po jednu strofu pjesme "Tiha noć" na hrvatskom, češkom, slovačkom i ukrajinskom jeziku.

Svoje oduševljenje izvedbom ovog Božićnog koncerta potom je iskazala zamjenica načelnika Općine Lipovljani Ljiljana Tomić i zaželjela svim udrugama mnogo uspjeha u nastupajućoj novoj godini. Svi izvođači Božićnog koncerta su za kraj, pod ravnanjem Franje Rodića zajedno otpjevali nadasve poznatu božićnu pjesmu "Narodi nam se kralj nebeski".

Ivan Semenjuk

Spomenik ljubavi u Kyjivu

Nevjerojatna priča o vječnoj ljubavi: spomenik Talijanu i Ukrajinki

U Kyjivu, u Marijskom parku, pored Mosta zaljubljenih nalazi se neuobičajeni spomenik ljubavi i vjernosti Luigi i Mokryne. Spomenik prikazuje starog muškarca koji s velikom ljubavlju i nježnošću grli staru ženu. Spomenik "Luigi i Mokryna" jedan je od najromantičnijih skulptura u Marijskom parku u Kyjivu. Ovaj spomenik je poznat pod nazivom "Priča o ljubavi" ili "Spomenik zaljubljenih". Skulptura zagrljenih bake i djeda postavljena je u svibnju 2013. godine, a ovjekovječila je dvoje ljudi, Talijana i Ukrajinku koje je spojio i rastavio rat. Mokryna Jurzuk i Luigi Pedutto upoznali su se u austrijskom koncentracijskom logoru 1943. godine gdje su bili na prisilnom radu. Tamo su se zaljubili i bili zajedno samo dvije godine. Ljubav svog života Luigi je često zvao Marija. "To je bio prvi put u mom životu

kad sam saznao što je ljubav. Ona je bila jako lijepa... Dijelila je sa mnom tu malu količinu svoje hrane koju je dobivala u logoru. Dao sam njoj ime Marija i ona je ga zavoljela.", prisjetio se Luigi Pedutto.

Nakon rata zaljubljeni su se morali rastati. Mokrynu su poslali u Ukrajinu a Luigi u Italiju. Sovjetska vlada nije dozvolila Ukrajinki otići u Italiju za svojom ljubavi. Sve je bilo protiv njih - ratne godine, vrijeme, postojeći zakoni, državne granice, različiti jezici. Sve osim istinske ljubavi. Luigi je za uspomenu ostao jedino papirić s njezinom adresom. Stalno je pisao Mokryni pisma ali nije stiglo niti jedno.

Prolazilo je vrijeme, svaki je imao svoj život ali nikada nisu zaboravili svoju ljubav koja se dogodila u logoru i koju je komunistički režim rastavio.

Nisu se vidjeli 65 godina. Talijan je više puta pokušavao tražiti Ukrajinku koju nikako nije mogao zaboraviti, ali nakon rata nije bilo moguće doći u Sovjetski Savez.

Nekoliko godina poslije rata Mokryna se udala u Ukrajinu, rodila je troje djece. Luigi se također oženio u svojoj domo-

vini i u braku dobio sina. Ali u njihovim srcima uvijek su živjele uspomene i osjećaji velike ljubavi.

Nakon 65 godina rastanka, kada se raspao Sovjetski Savez, Luigi je saznao o TV emisiji "Čekaj me" koja pomaže tražiti izgubljene ljude. Odmah je odlučio potražiti Mokrynu. Za nekoliko mjeseci novinari su uspjeli pronaći Mokrynu i doveli ju u studio. Kada su Mokryna i Luigi ugledali jedno drugo, nekoliko minuta nisu se prestali grliti. Nakon 65 godina Luigi je opet pronašao svoju prvu ljubav, iako su godine promijenile njihova lica, on je odmah prepoznao njezine rupice na obrazima.

Upravo taj trenutak, zagrljaj zaljubljenih ovjekovječili su u spomeniku dva kipara Hryhorij Kostukov i Oleksandr Morhavackyj. Talijan je bio na otvorenju spomenika u Kyjivu, a Mokryna nije mogla doći zbog zdravstvenih problema.

Nakon tog susreta počeli su se posjećivati. Talijan je pokazao Ukrajinki svoj rodni grad Castel San Lorenzo i postao je česti gost u malom ukrajinskom selu u Hmeljnickoj županiji. Kuhao je svojoj voljenoj talijanska jela, pomagao oko kuće. Svako ljetu je provodio u Ukrajini s Mokrynom.

Luigi je čak predložio Mokryni ruku i srce, ali njima nije bilo suđeno biti zajedno. Mokryna je odbila njegov prijedlog jer je smatrala da je kasno (oboje su imali oko 90 godina). "Ja sam joj predložio vjenčanje, ona se dugo smijala. Rekao sam joj kako sam dugo živio bez nje. Ja ću kupiti kuću pored tvoje, predložio sam a ona je odgovorila da nema potrebe." - ispričao je Luigi novinarima.

Luigi nije odustao od vjenčanja. Kao i svako ljetu, spremao se na put u Ukrajinu.

Rekao je Mokryni da će doći oko 10 kolovoza. Doslovce, nekoliko dana pri-

● Spomenik "Vječne ljubavi" u Italiji

je posjeta Ukrajini, 91-godišnji Luigi iznenada je umro. Njegov sin je među stvarima pronašao vjenčani prsten koji je pripremio za put u Ukrajinu.

O smrti Luigija Mokryni nisu mogli reći djeca i unuci zbog njezinog zdravlja

ali ona je sama shvatila. Znala je da ništa ne može zaustaviti Luigija kada se sprema u Ukrajinu... ali ovaj puta nije došao. Mokryna se rasplakala i dugo je plakala. Mokryna-Marija nadživjela je svog voljenog dvije godine. U Italiji, u rodnom gradu Luigija također je postavljen isti spo-

menik "Vječne ljubavi". Tako je ljubavna priča Talijana i Ukrajinke ostala vječna, primjer nježnih osjećaja koji ne umiru, unatoč vremenu i udaljenosti.

Sukrajinskog preveli učenici OŠ "Antun Matija Reljković" Bebrina Lana Domankušić i Andrej Has

Вербна неділя

Неділя за тиждень перед Великоднем називається "Вербною", "шутковою" або "квітною". За християнським вченням у цей час Спаситель Христос уїжджав до Єрусалиму на ослику, і миряни устеляли перед ним дорогу пальмовим листям. Оскільки в Україні пальми не ростуть, то їх замінили вербовими гілками. Це дерево здавна вельми шановане серед нашого народу, тому що воно перше сповідає про прихід весни і має цілющі властивості.

У Вербну неділю святять вербу. Під церкву заздалегідь навозять багато вербового гілля. Зранку на Богослуження сходяться всі - старі й малі, - бо "гріх не піти до церкви, як святять вербу". Коли закінчується відправа і священик окропить гілля свяченою водою, то діти - одне поперед одного - стараються якнайшвидше дістати вербу і тут же проковтнути її по кілька "котиків" - "щоб горло не боліло".

Також був колись в Україні звичай носити свячену вербу з церкви до церкви. Це робилося не тільки в суботу, а і в неділю. Так, у Харкові у Вербну неділю учні разом з вихователями та вчителями урочисто несли свячену вербу від міської парафіяльної церкви Святого Дмитра до "колегіуму".

Колись господарі, повертаючися з церкви з свяченою вербою, до хати не заходили, а відразу ж садили на городі

по кілька гілок або - якщо було близько - то в полі, "щоб росла Богові на славу, а нам, людям, на вжиток", а решту, що залишилася, несли до хати і ставили на покуті під святими образами. Якщо, ввійшовши до хати, заставали когось, що проспав заутреню, то били такого свяченою вербою, примовляючи:

Не я б'ю - верба б'є,
За тиждень Великдень,
Недалечке червоне яечко!

Молоді хлопці та дівчата билися свяченою вербою ще й коло церкви, та й дорогою, як додому йшли, а б'ючись, примовляли:

Будь великий, як верба,
А здоровий, як вода,
А багатий, як земля!
В Галичині примовляли так:
Шутка б'є - не я б'ю,
Віднині за тиждень
Буде в нас Великдень!

Свячена верба користується великою пошаною серед нашого народу. "Трих ногами топтати свячену вербу", а тому навіть найдрібніше гілля, якщо воно залишилося після освячення, палили на вогні, щоб, боронь Боже, під ноги не потрапило.

Свяченій вербі приписується магічна сила. Як вперше навесні виганяють

скот на пасовисько, то конче свяченою вербою - "щоб нечисть не чіплялася до тварин". Більше того, викидають гілля свяченої верби надвір під час граду - "щоб град зупинився".

Верба має велике значення в народній медицині. Коли хворіють люди або тварини, то знахарі варять свячену вербу разом з цілющими травами і напувають тим варивом хвору людину чи тварину - у повній надії, що "поможе". Виваром свяченої верби мочать голову і цим лікуються від болю голови. Лікуються свяченою вербою і від пропасниці та ревматизму, збивають нею гарячку. Товчене листя з верби кладуть на рани, а горшку, настояну на її листі, п'ють проти шлункових захворювань.

Поруч такої пошани до верби і віри в її лікувальну силу дивно звучить народна легенда про козячу вербу - один з видів верби. Легенда каже, що козяча верба проклята Богом за те, що з неї робилися цвяхи для хреста, на якому розп'яли Спасителя: "за це її черви точать". Крім того, за народним віруванням, у сухій вербі сидить чорт; звідси й прислів'я: "Закохався, як чорт у суху вербу!" Козяча верба часто зустрічається на Україні, особливо в лісах і на левадах. Її характеризують коротке і широке листя, а також грубі "базоки" або "котики".

Олекса Воропай "Звичай нашого народу"

Веснянки

Веснянки - назва старовинних слов'янських обрядових пісень, пов'язаних з початком весни і наближенням весняних польових робіт. За допомогою веснянок люди передавали свою енергію природі, щоб усе живе навколо прокинулося і знову ожило.

Веснянки співаються майже завжди одночасно з танцями та іграми, які мають "закаикати" весну та добрий урожай. Назв у веснянок є багато: "ягівка", "гаїлка", "гагілка", "ягілка", "магілка", "галанівка", "лаголайка", "риндзівка" та інші. Кожна місцевість в Україні, окрім особливої назви, мала ще й свої традиційні слова веснянок та веселих забав.

Гаївки

Різновидом веснянок є гаївки - пісні, що виконувались тільки у час великодніх свят. Гаївок було багато і різних: для молодших дітей, для старших, для хлопців і дівчат, були й гаївки, у яких парубки та дівчата обирали собі пару. На відміну від гаївок, веснянки обіймають цілий цикл весняних пісень, які співаються

від Благовіщення цілу весну. Так, не кожна веснянка є гаївкою, хоч кожна гаївка є веснянкою.

Але, попри все, найголовнішим залишається те, що усі веснянки, як би їх не називали - це ті пісні, що звеселяють людей, несуть в їхні душі красу та оптимізм та є дорожчим скарбом ранньої культури наших

прапрадідів. Нині по всій території України, особливо в західній частині, відбувається відродження стародавніх традицій у вигляді фольклорно-етнографічних свят, зокрема, Великодніх гаївок. Ці свята пробуджують інтерес до народної творчості, сприяють відродженню оригінальних, призабутих пісень.

"Vesnjanke" - ukrajinske proljetne pjesme

"Vesnjanke" je naziv za stare slaven-ske obredne pjesme o početku proljeća i približavanju proljetnog rada u polju. Uz takve pjesme ljudi su prenosili svoju energiju u prirodu, tako da se sve što

se živo probudilo i ponovno oživjelo. "Vesnjanke" se gotovo uvijek pjevaju zajedno s plesovima i igrama koji moraju "doživati" proljeće i dobre usjeve. "Vesnjanke" imaju puno naziva: "jahivka",

"hailka", "hahilka", "jahilka", "mahilka", "halanivka", "laholajka", "rendzivka" i dr. Svako područje u Ukrajini, pored posebnog naziva, imalo je svoje tradicionalne riječi proljetnih pjesama i vesele zabave.

Hajivke - vrsta "Vjesnjanke", uskrсне pjesme

Hajivke su vrste proljetnih pjesama "Vjesnjanke" koje su izvodili samo tijekom uskrsnih blagdana. Hajivke su bile podijeljene na puno različitih vrsta: za mlađu djecu, za starije, za dječake i djevojčice, bile su hajivke u kojima su dječaci i djevojke birali sebi par. Za razliku od hajivke, "Vjesnjanke" obuhvaćaju cijeli niz proljetnih pjesama koje su pjevali tijekom cijelog proljeća. Dakle, nije svaka "Vjesnjanke" hajivka dok je svaka hajivka "Vjesnjanke". Kako god ih zovu, to su pjesme koje ljude čine sretnima, donose ljepotu i optimizam u njihova srca i ostaju kao dragocjeno blago rane kulture naše prapovijesti.

Sada na cijelom području Ukrajine, osobito u zapadnom dijelu, obnavljaju se stare tradicije u obliku narodno-etnografskih blagdana, posebno uskrsnih hajivki. Ovi blagdani potiču zanimanje za narodnu umjetnost, pridonose oživljavanju izvornih, zaboravljenih pjesama.

Olesja Martinjuk

